

**Státní program environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty a environmentálního poradenství
na léta 2016–2025**

Obsah

Úvod	3
Preambule	6
Vize	6
Strategické oblasti, cíle a opatření	6
Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP	7
Cíl 1.1 – Instituce a lidé	7
Cíl 1.2 – Dokumenty	11
Cíl 1.3 – Programy a prostorové a materiální zázemí	13
Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP	15
Cíl 2.1 – Výzkum v EVVO a EP a pro EVVO a EP	15
Cíl 2.2 – Znalostní báze	17
Cíl 2.3 – Standardy kvality a certifikace služeb EVVO a EP	18
Cíl 2.4 – Vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP	19
Cíl 2.5 – Monitoring a evaluace	20
Cíl 2.6 – Nové směry	21
Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP	24
Cíl 3.1 – Otevřená a spolupracující veřejná správa	24
Cíl 3.2 – Partnerství a síťování	27
Cíl 3.3 – Mezinárodní spolupráce a síťování	28
Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO a EP – propagace, PR, popularizace	30
Cíl 4.1 – Argumentační základna	30
Cíl 4.2 – Efektivní prezentace v rámci veřejné správy	31
Cíl 4.3 – Efektivní prezentace vůči veřejnosti	32
Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP	33
Cíl 5.1 – Systémové pokrytí vzdělávacích cílů a relevantních témat	33
Cíl 5.2 – Obsahové téma – Příroda	35
Cíl 5.3 – Obsahové téma – Místo, sídlo, krajina	40
Cíl 5.4 – Obsahové téma – Udržitelná spotřeba	43
Cíl 5.5 – Obsahové téma – Klima v souvislostech	46
Finanční zabezpečení plnění Státního programu EVVO a EP 2016–2025	50

Úvod

Listina základních práv a svobod stanovuje právo na příznivé životní prostředí. Vedle restrikcí a pobídek je výchova a vzdělávání třetí možnou cestou, jak k němu směřovat, neboť nám pomáhá vytvářet kulturu přátelskou k přírodě, společnost, která vidí hodnotu a užitek v čistém a zdravém životním prostředí naší země a naší planety docela přirozeně, bez odměn a trestů.

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025 (SP EVVO a EP) je klíčovou národní strategií pro oblast EVVO a EP, která strukturovaně definuje vizi, cíle a opatření (v akčních plánech potom i úkoly), do nichž se vedle orgánů státní správy zapojují kraje, obce a města, školy, včetně škol vysokých, specializovaná zařízení pro EVVO a EP jako jsou střediska ekologické výchovy a environmentální poradny, další subjekty zřizované veřejnou správou i soukromé, neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, muzea, ZOO, botanické zahrady, lesnické instituce, knihovny či zařízení církví apod. SP EVVO a EP je metodickou podporou pro zpracování koncepcí EVVO a EP krajů a měst i podporou pro vyhodnocování dopadů všech forem EVVO a EP na všech úrovních.

Povinnost zpracovávat „Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice“ a předkládat jej vládě ke schválení vyplývá pro MŽP z § 13 odst. 3 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Na základě odst. 3 písm. b) zákona pak MŽP má garantovat, koordinovat a aktualizovat Státní program prostřednictvím akčních plánů na příslušná léta a proto souběžně s SP EVVO předkládáme i **Akční plán na léta 2016–2018**, který je včleněn do materiálu formou jednotlivých úkolů pro daná opatření (kurzívou v rámečcích).

První „Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“ byl vládou ČR schválen v roce 2000 (usnesení č. 1048 z 23. října 2000), mezitím však došlo k zásadním proměnám ve společnosti, ve stavu životního prostředí a v oboru samotném, proto je žádoucí zohlednit současnou situaci, trendy a výzvy a program aktualizovat. V souladu s § 13 odst. 3 písm. c) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí je součástí dokumentu i oblast environmentálního poradenství.

Plnění Státního programu EVVO a EP probíhá prostřednictvím víceletých akčních plánů (na léta 2016–2018, 2019–2021 a 2022–2025). Akční plán na léta 2016–2018 je včleněn do návrhové části SP EVVO a EP a jeho úkoly jsou vždy přiřazeny k opatřením SP EVVO a EP. Ministerstvo životního prostředí v letech 2018 a 2021 vyhodnotí plnění akčních plánů Státního programu EVVO a EP a v roce 2025 celkový dopad Státního programu EVVO a EP – na základě vyhodnocení bude posléze vládě předkládán nový návrh akčních plánů, resp. nového Státního programu EVVO a EP.

Plnění opatření SP EVVO a EP bude probíhat prostřednictvím výzev z národních fondů, z fondů Evropské unie a dalších souvisejících zahraničních fondů. Z hlediska státního rozpočtu budou SP EVVO a EP a jeho akční plány plněny v rámci rozpočtových kapitol jednotlivých resortů (zejména pak MŽP a MŠMT). Zároveň, u relevantních úkolů je finanční zdroj přímo specifikován.

Základním cílem SP EVVO a EP je, aby systém EVVO a EP vyváženě rozvíjel všechny důležité znalosti, dovednosti a postoje, zaměřoval se na klíčové environmentální souvislosti a témata, byl stabilní i otevřený pestrosti a změnám, byl založený na spolupráci a síťování, a byl dobře komunikovaný veřejnosti a veřejné správě.

Samotným cílem EVVO a EP v České republice je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí.

Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. EVVO k takovému jednání připravuje a motivuje, samotné jednání je věcí svobodného rozhodnutí jednotlivce.

EVVO pak rozvíjí kompetence pro environmentálně odpovědné jednání v následujících oblastech:

- Vztah k přírodě
- Vztah k místu
- Ekologické děje a zákonitosti
- Environmentální problémy a konflikty
- Připravenost jednat ve prospěch ŽP

<i>Oblast kompetencí</i>	<i>Rámcové vzdělávací cíle</i>
Vztah k přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • Potřeba kontaktu s přírodou • Schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím • Citlivost k přírodě • Reflexe různých pohledů na přírodu, postojů k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů
Vztah k místu	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost místní krajiny, jejích jedinečností a schopnost interpretovat je v souvislostech • Vědomí sounáležitosti s místem a regionem a pocit zodpovědnosti za něj
Ekologické děje a zákonitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání • Schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí • Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem

	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka • Propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem
Environmentální problémy a konflikty	<ul style="list-style-type: none"> • Schopnost analýzy environmentálních problémů a konfliktů • Schopnost formulovat vlastní názor na problém, posuzovat variantní řešení a navrhnout řešení vlastní • Schopnost spolupráce a komunikace při řešení environmentálních konfliktů
Připravenost jednat ve prospěch životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost základních principů ochrany životního prostředí • Znalosti a dovednosti potřebné pro šetrné zacházení s přírodou a přírodními zdroji • Znalosti a dovednosti pro spotřebitelské chování • Znalosti a dovednosti pro aktivní ovlivňování svého okolí • Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí

Preambule

Státní program EVVO a EP vznikl s vědomím, že:

- navazujeme na bohatou a dlouhou – více než padesátiletou – tradici environmentální výchovy, vyrůstající zespoda, z výjimečných osobností a jimi zakládaných a vedených organizací; jim patří kredit a respekt a je mějme trvale na mysli při uplatňování tohoto dokumentu v praxi
- jsme součástí mezinárodních vztahů, procesů a závazků; EVVO a EP se od svých počátků inspirovaly v zahraničí a tato výměna idejí a zkušeností byla vždy cenná
- aktivní jedinec je největším bohatstvím a klíčem k úspěchu a tvrzení „na každém člověku záleží“ není bezobsažné klišé; člověk má být aktivním činitelem v proměně světa v lepší místo k životu, nikoli pasivním objektem okolního dění
- je zapotřebí vnímat environmentální souvislosti v celé šíři a současně být ve svém pro-environmentálním konání důslední a co nejméně formální
- princip dobrovolnosti je nepominutelný: EVVO a EP jsou projevem cílevědomé snahy o umožnění rozvoje znalostí, dovedností a postojů s důrazem na environmentální souvislosti jevů a problémů; jak s nimi jejich adresáti naloží je už výhradně věcí jejich svědomí a vlastních rozhodnutí
- vzdělávání je jediná cesta založená na vnitřní motivaci; pomáhá vytvářet společnost přátelskou k přírodě a vnímající hodnotu čistého a zdravého životního prostředí z vlastního vnitřního rozhodnutí, nikoli jako výsledek volby mezi odměnou a trestem
- životaschopnost EVVO a EP vyrůstá z pestrosti, diverzity a proměnlivosti jejich nositelů a jejich počínů
- aktivní přístup, efektivní rozdělení kompetencí a vědomí konkrétní zodpovědnosti složek veřejné správy na všech úrovních jsou klíčové pro další rozvoj EVVO a EP
- je třeba usilovat o vitální a vzájemně obohacující propojení mezi výzkumem a praxí
- bez kvalitního, systematického a reflektovaného hodnocení nevíme, odkud kam směřujeme a jak daleko jsme na naší cestě pokročili; pomíjíme-li evaluaci, je naše konání nejisté a jeho výsledky obtížně obhajitelné

Vize

Chceme společnost šetrnou a přátelskou ke svému životnímu prostředí, kde každý občan ČR má zajištěný přístup ke vzdělávání, výchově a informacím, které umožňují rozvoj znalostí, dovedností a motivací aktivně jednat ve prospěch životního prostředí a vytvářet společnost směřující k udržitelnému rozvoji.

Strategické oblasti, cíle a opatření

Abychom dosáhli vize, potřebujeme kvalitní systém environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství – takový, aby skrze něj byly ve formálním, neformálním a informálním vzdělávání a výchově systematicky rozvíjeny kompetence k odpovědnému jednání vůči životnímu prostředí. Potřebujeme, aby se systém EVVO a EP zaměřoval na klíčové

environmentální souvislosti a témata, aby byl stabilní i otevřený pestrosti a změnám, založený na spolupráci a síťování, dobře komunikovaný veřejnosti a veřejné správě.

Proto je SP EVVO a EP uspořádán do následujících 4 + 1 strategických oblastí, z nichž se 4 zaměřují na klíčové parametry systému a pátá na vlastní obsah EVVO a EP (cíle a témata) a v nichž jsou formulovány cíle a opatření směřující k dosažení vize:

- 1) Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP
- 2) Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP
- 3) Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP
- 4) Posilování postavení a porozumění EVVO a EP – propagace, PR, popularizace
- 5) Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP

Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP

EVVO a EP má za sebou i na území ČR více než 50letou historii a přestalo být novátorským/průkopnickým tématem, v současné době se jedná o zavedený obor a oblast vzdělávání a výchovy s dlouhodobě fungujícím systémem. V ČR vznikl základ poměrně komplexního systému široce zakotveného ve veřejné správě a v nestátním neziskovém sektoru, ve školním i mimoškolním celoživotním vzdělávání a výchově, základ systému zakotveného institucionálně, personálně i v legislativních, programových a vzdělávacích dokumentech. Také technické zázemí EVVO a EP je díky investicím ze SFŽP a z evropských fondů za uplynulá plánovací období 2004–2014 na dobré úrovni. Technické zázemí je nyní potřeba udržovat, doplňovat a současně je nutné „investovat“ do lidí, kteří jsou nositeli obsahu EVVO a EP. Současným cílem je zabezpečit dlouhodobé (udržitelné) fungování tohoto systému a jeho odolnost vůči krátkodobým výkyvům.

Cíl 1.1 – Instituce a lidé

EVVO a EP má pevné zázemí a zakotvení v klíčových institucích veřejného a neziskového sektoru zodpovědných za EVVO a EP či zaměřených na EVVO a EP, zejména ve veřejné správě na všech úrovních, ve školách všech stupňů a ve specializovaných pracovištích EVVO a EP (jako jsou např. střediska ekologické výchovy, ekologické poradny, domy přírody, návštěvnická střediska) a dále v pestrém spektru dalších výchovně vzdělávacích, osvětových a kulturních institucí. Pracovníci v EVVO a EP mají v oboru dlouhodobou pracovní perspektivu, zapojují se do specifického celoživotního vzdělávání a jejich práce je oceňována a odměňována.

Opatření 1.1.1 – S výjimkou kategorií pedagogických pracovníků uvedených v §2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, definovat pozice v oblasti EVVO a EP v rámci národní soustavy povolání.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: vzdělávací programy podpořené veřejnou správou

Úkol 1.1.1.1 – Zmapovat a vyhodnotit rozsah a obsah existující nabídky vzdělávání v základních ekologických a environmentálních tématech pro pracovníky ve veřejné správě, NNO a další zájemce (vyjma kategorie pedagogických pracovníků) a formulovat ekologické minimum pro tyto pracovníky.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, MV

Další spolupracující partneři: kraje, NNO, školy

Termín: 2017

Indikátor: zmapovaná a vyhodnocená nabídka, navržené ekologické minimum

Úkol 1.1.1.2 – Vymezit pozici lektor EVVO, poradce EP v rámci národní soustavy kvalifikací.

Zodpovídá: NÚV

Spolupracující orgány státní správy: MŽP, MŠMT

Termín: 2017

Indikátor: schválený standard NSK

Úkol 1.1.1.3 – Připravit návrh celoživotního vzdělávání pro pracovníky krajských úřadů, kteří jsou pověřeni koordinací EVVO a EP (popř. i pro vedoucí pracovníky obcí s rozšířenou působností).

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2018 a dále každoročně

Indikátor: navržený standard

Opatření 1.1.2 – Zajistit na MŽP a MŠMT a v jejich přímo řízených institucích, případně v dalších organizacích státní správy (např. AOPK ČR, SNP), dostatečné personální kapacity v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, AOPK ČR, SNP

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: personální zajištění ve státní správě

Úkol 1.1.2.1 – Rozšířit v rámci MŽP počet pracovníků s gescí EVVO a EP na 2 úvazky ve služebním poměru.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: SNP, AOPK, KÚ

Termín: 2017

Indikátor: vyčleněné úvazky

Úkol 1.1.2.2 – Zajistit v rámci MŠMT dostatečné personální kapacity pro oblast EVVO a VUR.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: NÚV

Termín: 2018

Indikátor: vyčleněné úvazky

Úkol 1.1.2.3 – Zajistit odpovídající personální pokrytí návštěvnických středisek pro oblast EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: SNP, AOPK ČR

Termín: 2018

Indikátor: vyčleněné úvazky

Opatření 1.1.3 – Motivovat školy všech stupňů a školská zařízení k ustavování a výkonu funkce koordinátorů environmentální výchovy.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Další spolupracující partneři: zřizovatelé škol

Termín: průběžně

Indikátor: počet škol s ustavenými školními koordinátory (dle šetření ČŠI)

Úkol 1.1.3.1 – Zmapovat v rámci šetření ČŠI stav ustavování koordinátorů environmentální výchovy na školách všech stupňů a ve školských zařízeních a připravit periodické hodnocení situace v příštích letech.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: ČŠI, MŽP

Další spolupracující partneři: školy všech stupňů

Termín: 2017

Indikátor: zpracovaný přehled

Úkol 1.1.3.2 – Přijmout konkrétní opatření k podpoře ustavování a výkonu funkce koordinátorů environmentální výchovy na školách všech stupňů a ve školských zařízeních.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Termín: 2017

Indikátor: přijatá opatření

Doporučené zdroje financování: OP VVV

Opatření 1.1.4 – Podporovat existenci a rozvoj specializovaných zařízení pro EVVO a EP (středisek ekologické výchovy, ekoporaden, domů přírody, návštěvnických středisek, středisek při školách a školských zařízeních apod.)

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, AOPK ČR, SNP

Termín: průběžně

Indikátor: počet specializovaných zařízení pro EVVO a EP

Úkol 1.1.4.1 – vést a aktualizovat veřejně přístupnou databázi specializovaných zařízení pro EVVO a EP, včetně základních parametrů jejich činnosti.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP, SNP, AOPK ČR

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: existence databáze a počet jejich položek

Opatření 1.1.5 – Vytvářet prostředí pro stabilizaci pracovníků v oblasti EVVO a EP a motivovat je oceňováním kvalitních výsledků a přínosu jejich činnosti.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, AOPK ČR, SNP, HK ČR

Termín: průběžně

Indikátor: počet pracovníků pracujících v oboru EVVO a EP

Úkol 1.1.5.1 – Provést analýzu personálního zajištění EVVO a EP ve specializovaných pracovištích EVVO a EP a nastavit mechanismus jeho dlouhodobého monitorování.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR, realizátoři

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: publikovaná analýza

Úkol 1.1.5.2 – Každoročně udělovat v několika kategoriích ocenění ministra ŽP za přínos v oblasti EVVO a EP organizacím i jednotlivcům.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: udělené ceny

Další doporučení k cíli 1.1:

Kraje:

- vyčlenit pracovníky odpovědné za EVVO a EP na odborech životního prostředí a odborech školství
- pověřit koordinátora EVVO pro kraj, který má respekt, zkušenosti a důvěru realizátorů EVVO a EP v kraji
- vyhlašovat každoročně dotační programy a vzdělávací zakázky pro realizaci EVVO a EP v kraji a podporovat tím udržitelnost a rozvoj krajské sítě EVVO

Města a obce:

- podporovat realizaci EVVO a EP a vytvářet podmínky pro EVVO a EP na svém území

Školy:

- ustavit školní koordinátory environmentální výchovy, zajistit jejich vzdělávání a odměňování

Realizátoři EVVO a EP:

- využívat programy aktivní politiky zaměstnanosti, dobrovolnickou činnost a uplatňovat principy sociálního podnikání
- využívat pro vzdělávání pracovníků peer-learning a mentoring, programy zaměřené na prevenci vyhoření

AOPK ČR, SNP:

- vyčlenit pracovníky odpovědné za EVVO a EP na ústředích SNP a AOPK ČR
- podporovat realizaci EVVO a EP a vytvářet podmínky pro EVVO a EP na svém území

Cíl 1.2 – Dokumenty

EVVO a EP je součástí národní legislativy, je stabilně a bezpečně zakotveno v zákonech, navazujících právních předpisech a programových a vzdělávacích dokumentech veřejné správy.

Opatření 1.2.1 – Konkretizovat SP EVVO a EP akčními plány EVVO a EP (AP EVVO a EP), schvalovanými vládou ČR a zaměřenými na dosažitelné krátkodobé cíle.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, MPO, MZd, MMR, MZe, MD, MK, MZV, MPSV, Úřad vlády

Termín: 2016 (pro AP EVVO a EP 2016–2018), 2018 (pro AP EVVO a EP 2019–2021), 2021 (pro AP EVVO a EP 2022+)

Indikátor: schválené akční plány

Úkol 1.2.1.1 – Předložit vládě rozpracování SP EVVO a EP v akčních plánech pro období 2019–2021 a 2022–2025.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: 2018, 2021

Indikátor: předložený dokument

Opatření 1.2.2 – Aktualizovat SP EVVO a EP nejpozději v roce 2025 pro další období. Vyhodnocovat SP EVVO a EP cyklicky prostřednictvím plnění akčních plánů EVVO a EP. V rámci vyhodnocení akčních plánů analyzovat i uplatnění relevantních témat (viz Strategická oblast 5) a navrhnout jejich případnou aktualizaci.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: 2018 (pro AP EVVO a EP 2016–2018), 2021 (pro AP EVVO a EP 2019–2021), 2024 (pro AP EVVO a EP 2022+)

Indikátor: vyhodnocené akční plány a SP EVVO a EP

Úkol 1.2.2.1 – Předložit vládě vyhodnocení akčních plánů pro období 2016–2018, 2019–2021 a 2022–2025 a vyhodnocení plnění celého SP EVVO a EP a předložení nového materiálu v roce 2025 do vlády.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, MPO, MZd, MMR, MZe, MD, MK, MZV, MPSV, Úřad vlády

Termín: 2018, 2021, 2025

Indikátor: předložený dokument

Opatření 1.2.3 – Zajistit efektivní zakotvení a zařazení EVVO a EP v relevantních resortních dokumentech MŽP a MŠMT (např. Státní politice životního prostředí, Zprávě o životním prostředí České republiky, Statistické ročenice ŽP, případně ve složkových politikách MŽP), ve strategických, programových a vzdělávacích dokumentech v oblasti školního i mimoškolního vzdělávání na všech úrovních.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: CENIA

Termín: 2016 a dále

Indikátor: dokumenty zahrnující oblast EVVO a EP

Úkol 1.2.3.1 – Zakotvit EVVO a EP v nově přijímaných a aktualizovaných dokumentech z environmentální oblasti a z oblasti vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Termín: 2016 a dále každoročně

Indikátor: dokumenty zahrnující oblast EVVO a EP

Úkol 1.2.3.2 – Zpracovat střednědobé akční plány EVVO a EP pro jednotlivé národní parky a CHKO a pravidelně vyhodnocovat jejich realizaci.

Zodpovídá: správy národních parků, AOPK ČR

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: akční plány pro jednotlivé NP a CHKO

Opatření 1.2.4 – Zajistit účast expertů na EVVO a EP při projednávání, přípravě a naplňování národních, krajských a regionálních strategií a politik v oblasti vzdělávání (od národní Strategie vzdělávání přes případné úpravy Rámcových vzdělávacích programů, Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy na národní a krajské úrovni až po Místní akční plány ve vzdělávání).

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: Úřad vlády

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: průběžně

Indikátor: účast expertů na EVVO a EP na přípravě a projednávání strategických dokumentů ve vzdělávání.

Úkol 1.2.4.1 – Vytvořit a sdílet seznam expertů na EVVO a EP pro připomínkování klíčových dokumentů z oblasti vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO a EP, RVUR

Termín: 2016 a dále průběžně

Indikátor: existující seznam expertů

Další doporučení k cíli 1.2:

Kraje:

- pravidelně hodnotit plnění krajských koncepcí EVVO a dle výsledků hodnocení je aktualizovat, při aktualizacích zajistit soulad se SP EVVO a EP
- pravidelně rozpracovávat krajské koncepce EVVO prostřednictvím krajských akčních plánů EVVO

Města a obce:

- zajistit začlenění EVVO a EP do strategických dokumentů měst a obcí, ve větších městech či svazcích obcí i samostatnými dokumenty

Školy:

- zpracovávat dlouhodobé školní programy EVVO a na ně navazující roční programy EVVO

AOPK ČR, SNP:

- pravidelně hodnotit plnění koncepcí EVVO a dle výsledků hodnocení je aktualizovat, při aktualizacích zajistit soulad se SP EVVO a EP
- pravidelně rozpracovávat koncepce EVVO prostřednictvím akčních plánů EVVO

Cíl 1.3 – Programy a prostorové a materiální zázemí

Je systematicky udržován a podporován rozvoj dlouhodobých, stabilních programů EVVO a EP („pilířů EVVO a EP“), u nichž je již prokázána či průběžně ověřována jejich kvalita a poptávka po nich. Pro takové programy jsou dostupné dlouhodobé formy financování namísto krátkodobých grantů, které pro jejich udržení a rozvoj nejsou vhodné. **Pro EVVO a EP je vybudováno, udržováno a efektivně využíváno dostatečné prostorové a materiální zázemí (včetně vzdělávacích areálů), které vyváženě pokrývá území ČR. Tato síť vzdělávacích areálů je průběžně udržována, obnovována a dle vývoje potřeb doplňována.** Jedná se např. o specializované pozemky, budovy a další prostory (vzdělávací a poradenská centra, táborové základny, specializované učebny, zahrady, městské a příměstské parky, interpretační celky jako expozice a stezky) a jejich odpovídající vybavení (pomůcky, techniku všeho druhu, vybavení pro výuku) i související provoz (ubytování, stravování, dopravu apod.).

Opatření 1.3.1 – Identifikovat programové „pilíře“ EVVO a EP, které jsou dlouhodobě realizované, o něž existuje dlouhodobý zájem mezi cílovými skupinami – školami a dospělou veřejností – a které hodnotí svou činnost a dopad, výběr aktualizovat v cca tříletých cyklech a pro tyto pilíře vytvořit a trvale rozvíjet programy dlouhodobé podpory.

Odpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: 2016 a dále

Indikátor: identifikované a dlouhodobě podpořené programy

Úkol 1.3.1.1 – Identifikovat ověřené klíčové programy EVVO a EP, jež mají být dlouhodobě rozvíjeny.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: 2016

Indikátor: publikování přehledu a anotací klíčových programů EVVO a EP

Úkol 1.3.1.2 – Připravit a každoročně vyhlášovat vzájemně koordinované a doplňující se programy podpory poskytování ověřených programů EVVO a EP, včetně systematické nabídky výukových programů EVVO („Národní síť EVVO“) pro využívání ve školní výuce .

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: SFŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: 2016, 2017, 2018

Indikátor: vyhlášené programy, podpořené projekty

Doporučené formy financování: Národní program Životní prostředí a dotační řízení MŽP pro NNO, OP VVV

Opatření 1.3.2 – Vyhodnocovat udržitelnost a využití vybudované infrastruktury pro EVVO a EP, připravit investiční programy na její údržbu, opravy, rozvoj a doplnění sítě EVVO a EP, s důrazem na zajištění úprav vedoucích k příkladnému ekologicky šetrnému provozu.

Odpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: 2016 a dále

Indikátor: podpořené projekty zaměřené na údržbu, opravy, rozvoj a doplnění infrastruktury EVVO a EP

Úkol 1.3.2.1 – Připravit a pravidelně vyhlášovat vzájemně koordinované a doplňující se programy investiční i neinvestiční podpory infrastruktury pro EVVO a EP s důrazem na podporu jejího provozu, údržby, rekonstrukcí a doplnění.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR, SFŽP

Termín: 2017

Indikátor: vyhlášené programy, podpořené projekty

Doporučená zdroj financování: Národní program Životní prostředí, OP VVV, ROP, krajské dotační programy

Další doporučení k cíli 1.3:

Pro podporu programů EVVO a EP a jejich zázemí cíleně využívat širší spektrum finančních nástrojů (krátkodobých i dlouhodobých grantů, příspěvků a zakázek) – krátkodobé granty využívat pro vyhledávání nových iniciativ a inovací, základ systému EVVO a EP financovat dlouhodobě, včetně institucionální podpory základního provozu a předfinancování náročnějších programů.

Kraje:

- systematicky financovat rozvoj systému EVVO a EP na svém území prostřednictvím zakázek a příspěvků, i víceletých

- vypisovat pravidelně grantová řízení pro EVVO a EP

Města a obce:

- financovat pravidelně aktivity EVVO a EP na svém území prostřednictvím zakázek, příspěvků a grantů

Realizátoři EVVO a EP:

- využívat vícezdrojové financování pro programy EVVO a EP

AOPK ČR a SNP:

- využívat vícezdrojové financování pro programy EVVO a EP

Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP

Hlavním cílem strategické oblasti je udržovat a zvyšovat kvalitu jednotlivých programů i EVVO a EP jako celku a zároveň zachovat prostor pro diverzitu, originální přístupy a inovace. Kvalitu a diverzitu EVVO a EP je zapotřebí opřít o výzkum, dostupnost informací, vzdělávání poskytovatelů, evaluace, inovace a o komplexní přístup. Výzkum v oboru a jeho akademické zázemí jsou stále slabé a je třeba posílit základnu odborníků specializovaných na obsah i pedagogický a didaktický rozměr EVVO a EP. Je nutné se více otevřít zahraničním vlivům a dobré praxi a podporovat jejich přenos. Další vzdělávání a pregraduální příprava budoucích vzdělavatelů naléhavě potřebují inovace v metodách i tématech, která se týkají nezbytných proměn lidských nároků na přírodu a životní prostředí i přizpůsobování se globálním změnám. Otevřené vzdělávání je nadějí pro rozšíření oboru. Přístup k informacím zpracovaným za veřejné prostředky musí být otevřený poskytovatelům i klientům EVVO a EP. V posledních letech došlo ke zlepšení v oblasti evaluací jednotlivých programů EVVO a EP a vývoji metodik evaluací, a je zapotřebí, aby se evaluace staly součástí většiny podporovaných aktivit EVVO a EP. Je potřeba zvážit také evaluaci dopadů EVVO a EP jako celku, možnost popsání indikátorů, aniž by však došlo ke „svázání“ oboru např. jedním převažujícím přístupem v oblasti používaných metodik či v oblasti vyhodnocování. Zásadním problémem současného stavu EVVO a EP je také často nevyrovnané a neprovázané pokrytí důležitých vzdělávacích cílů a klíčových témat EVVO a EP – to je důležité zlepšit zejména ve školách.

Cíl 2.1 – Výzkum v EVVO a EP a pro EVVO a EP

Probíhá a rozvíjí se odborná diskuze, včetně mezinárodní spolupráce, a probíhají projekty výzkumu, vývoje a inovací zaměřené na zkvalitňování metod a obsahu EVVO a EP.

Opatření 2.1.1 – Podporovat výzkum v oblasti potřebnosti EVVO a EP – např. vliv kontaktu s přírodou na kompetence, postoje a environmentální gramotnost veřejnosti, dále pak výzkum v oblasti pedagogických a didaktických přístupů, evaluací (vyhodnocování metod) a vývoje nových postupů EVVO a EP. Podporovat přenášení výsledků výzkumu do praxe.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: TAČR, GAČR, MŠMT

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených výzkumných studií v oblasti potřeby EVVO a EP

Úkol 2.1.1.1 – Analyzovat aktuální stav dostupných studií a výzkumů podpůrných pro oblast EVVO a EP včetně průzkumů postoje veřejnosti k životnímu prostředí a zpracovat návrh na jejich doplnění (návrh výzkumných témat a průzkumů).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: TAČR, GAČR, MŠMT

Termín: 2017

Indikátor: zadaná témata

Úkol 2.1.1.2 – Projednat možnosti podpory výzkumu z relevantních finančních programů na podporu výzkumu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, TAČR, GAČR

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: zápisy z jednání

Opatření 2.1.2 – Podporovat šíření výsledků výzkumu prostřednictvím odborných konferencí, vydávání odborných periodik a spolupráce se zahraničím zaměřené na výsledky výzkumu v EVVO a EP a pro EVVO a EP

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených odborných akcí a periodik, počet podpořených mezinárodních spoluprací

Úkol 2.1.2.1 – Podpořit realizaci mezinárodní konference k výzkumu v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: počet zahraničních příspěvků

Úkol 2.1.2.2 – Podporovat specializovaná média zabývající se výzkumem v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: podpořená média

Úkol 2.1.2.3 – Podporovat mezinárodní výměny a stáže na výzkumných pracovištích zabývajících se EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: podpořené spolupráce a výměny

Další doporučení k cíli 2.1:

Rozvíjet a propojovat platformy pro sdílení výsledků výzkumu v EVVO a EP a pro EVVO a EP, pořádat odborné konference a semináře prezentující výsledky domácího i zahraničního výzkumu na celostátní i regionální úrovni, vydávat překlady zahraničních publikací, publikovat výsledky výzkumu v oborových médiích, spolupracovat se zahraničím např. formou dlouhodobých partnerství, stáží apod.

Cíl 2.2 – Znalostní báze

Jsou dostupné aktuální zdroje dat o životním prostředí a environmentálních problémech, pracovníci v EVVO a EP je znají a využívají pro účely programů EVVO a EP. Informace potřebné pro EVVO a EP jsou veřejně dostupné jako otevřená data.

Opatření 2.2.1 – Zajistit mapování existujících otevřených portálů, databází, knihoven relevantních pro EVVO a EP (s daty o životním prostředí, environmentálních problémech).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: CENIA, AOPK, SNP

Termín: 2017 + průběžné aktualizace

Indikátor: aktuální seznam existujících otevřených zdrojů dat

Úkol 2.2.1.1 – Zadat vytvoření anotovaného seznamu existujících otevřených zdrojů dat relevantních pro EVVO a EP. Seznam nadále průběžně aktualizovat.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: CENIA, AOPK, SNP

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: vytvořený veřejně dostupný seznam

Opatření 2.2.2 – Podporovat vytváření, propojování a zpřístupňování otevřených informačních zdrojů a jejich využívání ve vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, AOPK, SNP

Termín: 2018

Indikátor: aktuální seznam existujících otevřených zdrojů dat

Úkol 2.2.2.1 – V dotačních zdrojích zahrnout téma podpory informačních portálů pro využití v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: 2018 a dále každoročně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Další doporučení k cíli 2.2:

Vytvářet a propojovat otevřené informační zdroje, zařazovat informace o nich do vzdělávacích akcí pro vzdělavatele v EVVO a EP a publikovat je v oborových médiích.

Cíl 2.3 – Standardy kvality a certifikace služeb EVVO a EP

Jsou popsány standardy kvality v EVVO a EP a poskytovatelé služeb EVVO a EP mají možnost projít certifikací ověřující předpoklady kvality jejich služeb.

Opatření 2.3.1 – Podpořit vytvoření standardů kvality a standardizačních systémů pro služby EVVO a EP, ověřování práce s nimi a dobrovolné zavádění do praxe – na úrovni standardů vzdělavatelů, programů, organizací (zejména středisek ekologické výchovy a ekologických poraden).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP, AOPK, SNP, HK ČR

Termín: průběžně

Indikátor: popsané standardy, počet podpořených aktivit zaměřených na ověřování práce se standardy a dobrovolné zavádění standardů kvality, výše celkové podpory

Úkol 2.3.1.1 – Vytvořit a zavést standardizační systém umožňující rozvoj kvalitních středisek ekologické výchovy jako dobrovolný nástroj přispívající k naplňování Státní politiky životního prostředí ČR 2012–2020. Prostřednictvím standardizace bude veřejnost informována o tom, která střediska splňují minimální standardy kvality a mají tak předpoklady pro poskytování kvalitních služeb. Zajistit propagaci standardizovaných středisek ekologické výchovy.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO, AOPK, SNP

Termín: 2017

Indikátor: zavedený standardizační systém, počet certifikovaných organizací EVVO

Úkol 2.3.1.2 – Vytvořit a zavést standardizační systém umožňující rozvoj kvalitních ekologických poraden jako dobrovolný nástroj přispívající k naplňování Státní politiky životního prostředí. Prostřednictvím standardizace bude veřejnost informována o tom, které ekoporadny splňují minimální požadované standardy kvality a mají tak předpoklady pro poskytování kvalitních služeb. Zajistit propagaci standardizovaných ekoporaden a zajistit jejich přístup k aktuálním environmentálním informačním zdrojům.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: ekologické poradny, regionální zastoupení HK ČR

Termín: 2018

Indikátor: zavedený standardizační systém, počet certifikovaných poraden

Další doporučení k cíli 2.3:

Vytvářet, ověřovat a vyhodnocovat interní systémy standardů kvality a certifikační systémy, sdílet zkušenosti se zahraničním – překládat vybrané standardy, publikovat zkušenosti se zaváděním standardů kvality a certifikace.

Cíl 2.4 – Vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP

Je zajištěna dostupnost (dostatek příležitostí) kvalitního vzdělávání v metodách a tématech EVVO a EP pro jednotlivé typy poskytovatelů EVVO a EP (lektorů, pedagogů) a rozvíjí se nové vzdělávací přístupy včetně využívání možností otevřeného vzdělávání.

Opatření 2.4.1 – Podporovat vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP, lektorů organizací EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP, AOPK, SNP

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených vzdělávacích programů, počet pracovníků EVVO a EP, kteří prošli podporovanou vzdělávací akcí

Úkol 2.4.1.1 – Připravit návrh celoživotního vzdělávání pro poskytovatele EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, AOPK, SNP

Termín: 2018 a dále každoročně

Indikátor: navržený standard

Opatření 2.4.2 – Podpořit rozšíření a zkvalitnění pregraduálního a dalšího vzdělávání v EVVO učitelů (pedagogických pracovníků) i dalších pracovníků ve formálním i neformálním vzdělávání – zvýšení podílu praktického výcviku v terénu, v praxi a v zařízeních specializovaných na EVVO, inovace obsahu v metodách a v tématech, týkajících se udržitelného rozvoje, potřebných proměn lidských nároků na přírodu a životní prostředí i přizpůsobování globálním změnám.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje, VŠ připravující učitele, organizace akreditované pro DVPP

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených vzdělávacích programů, počet účastníků vzdělávání

Úkol 2.4.2.1 – Podporovat různé formy zkvalitnění pregraduálního a dalšího vzdělávání v EVVO učitelů (pedagogických pracovníků) i dalších pracovníků ve formálním i neformálním vzdělávání.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Termín: 2017

Indikátor: Přijatá opatření, vyhlášené výzvy či podpůrné programy

Doporučený zdroj financování: OP VVV, Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Opatření 2.4.3 – Podporovat dostupnou a kvalitní nabídku specializačních studií pro školní koordinátory EV (včetně koordinátorů ze školských zařízení – DDM, dětských domovů) a soustředit se na dlouhodobou péči o nové a stávající koordinátory EVVO a jejich další průběžné

vzdělávání (doškolování – navazující kurzy rozšiřující jejich dovednosti, mentoring, vznik oborových skupin pro sdílení zkušeností atd.)

Zodpovídá: MŠMT, MŽP

Další spolupracující partneři: kraje, org. akreditované pro DVPP

Termín: každoročně

Indikátor: počet podpořených specializačních studií, počet jejich účastníků

Úkol 2.4.3.1 – Finančně podpořit pořádání specializačních studií pro školní koordinátory EV, tak aby byla každoročně dostupná v každém kraji.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: počet uspořádaných studií ročně

Doporučený zdroj financování: OP VVV, Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Cíl 2.5 – Monitoring a evaluace

Je podporováno zavádění a rozvoj autoevaluace i vnější evaluace a vyhodnocování efektivity a dopadů, získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP

Opatření 2.5.1 – Podporovat vytváření evaluačních nástrojů, které usnadní realizátorům EVVO a EP identifikovat atributy kvalitní EVVO, a dobrovolné zavádění evaluací samotnými poskytovateli jimi vybranými postupy s důrazem na cyklické (průběžné) evaluace u dlouhodobějších programů a projektů EVVO a EP a na evaluace programů v rámci primárního a sekundárního vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, realizátoři EVVO a EP

Termín: každoročně

Indikátor: počet podpořených a uskutečněných evaluací

Úkol 2.5.1.1 – Analyzovat existující evaluační nástroje a navrhnout jejich úpravu tak, aby byly široce použitelné v praxi poskytovatelů EVVO a dále motivovat subjekty k jejich používání.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: subjekty EVVO, SNP, AOPK ČR, MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: zavedený evaluační systém, počet subjektů používajících evaluační nástroje

Opatření 2.5.2 – Zavést systematické a navzájem sjednocené a koordinované získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP ze strany veřejné správy

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, AOPK, SNP

Termín: 2018

Indikátor: existující soubory sebraných dat a indikátorů o stavu EVVO a EP

Úkol 2.5.2.1 – Analyzovat existující nástroje evidence a vyhodnocování dat z oblasti EVVO a motivovat veřejnou správu zejména na regionální úrovni k jejich jednotnému využívání.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: subjekty EVVO, kraje, AOPK, SNP

Termín: 2018

Indikátor: počet municipalit používajících jednotný nástroj evidence

Další doporučení k cíli 2.5:

Evaluovat (externí evaluací a autoevaluací) programy EVVO a EP ve formálním i neformálním vzdělávání, tak aby mohla být prováděná činnost přizpůsobována výsledkům zpětné vazby. Evaluaci zavádět dobrovolně samotnými poskytovateli EVVO a EP jako změnu v procesech organizace. Zpracovat kritéria, která by usnadnila realizátorům EVVO identifikovat atributy kvalitní EVVO a byla pomůckou pro autoevaluace. Vytvářet nástroje umožňující veřejné správě, realizátorům i účastníkům programů odlišit vzdělávání, výchovu a nezávislé poradenství od marketingových, reklamních a PR aktivit. Motivovat poskytovatele EVVO a EP k zavádění vlastních způsobů evaluace vycházejících z jejich podmínek, které budou prostředkem vnitřní snahy o zlepšení. Důraz by měl být kladen na motivační komplex, který vychází z hodnot a poslání organizace, podporuje prvky učící se organizace, zahrnuje vnitřní analýzy, pracuje se zpětnou vazbou a odráží se ve strategiích, s odpovídající podporou mezi odborníky, konzultanty, akademiky.

Cíl 2.6 – Nové směry

V EVVO a EP je cíleně podporován prostor pro nové nápady, odlišné přístupy, vlastní řešení, alternativy, tvořivost, experimentování, hledání a prozkoumávání nových směrů.

Opatření 2.6.1 – Podporovat propojování EVVO a EP se sociální oblastí (např. práce v sociální a zdravotní sféře, práce se seniory, zdravotně postiženými a jinak znevýhodněnými skupinami...). Koordinovat společný postup příslušných ministerstev (koordinace grantových programů, dohody o spolupráci), ale i na regionální a místní úrovni (propojování NNO, státních organizací a místních iniciativ v oblasti EVVO a EP a oblasti sociální).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MZd, MPSV

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených aktivit a programů

Úkol 2.6.1.1 – V rámci výročních konferencí k EVVO a EP začlenit blok věnovaný propojování EVVO se sociální oblastí.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MPSV, MZd

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: počet jednání a příspěvků

Úkol 2.6.1.2 – V dotačních zdrojích zahrnout téma podpory propojování EVVO se sociální oblastí.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MPSV, MZd

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO, dotační programy s gescí MPSV a MZd

Opatření 2.6.2 – Podporovat propojování EVVO a EP a praktických programů, včetně programů v oblasti ochrany přírody, ochrany a managementu přírodních zdrojů, cestovního ruchu, kultury a památkové péče, architektury, urbanismu, zahradně-krajinářské tvorby apod. Může jít např. o činnost zoologických zahrad – zoopedagogiku, lesní pedagogiku, zahradní pedagogiku, využití botanických zahrad, muzeí, kulturních památek a aktivit, domy přírody a návštěvnická střediska, vzdělávací turistiku, „vzděbavu“ nebo „edutainment“ apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MZe, MK, MMR, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených aktivit a programů

Úkol 2.6.2.1 – V meziresortních jednáních a v rámci výročních konferencí k EVVO a EP začlenit blok věnovaný propojování EVVO s praktickými programy.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MZe, MK, MMR, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: počet jednání a příspěvků

Úkol 2.6.2.2 – V dotačních zdrojích zahrnovat téma podpory propojování EVVO s praktickými programy.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MZe, MK, MMR, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO, dotační programy s gescí MZe, MK, MMR, MŠMT

Opatření 2.6.3 – Podporovat metodickou pestrost, alternativní, málo rozšířené či nové metodické přístupy (např. místně zakotvené učení, questing, geocaching, propojování s metodikami lesních mateřských škol, s montessori, daltonskou, waldorfskou apod. pedagogikou). Podporovat vyhledávání nových iniciativ, včetně drobných vzdělávacích a osvětových akcí a připravovat pro ně programy pravidelné krátkodobé podpory.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: reprezentanti nových a alternativních vzdělávacích směrů

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených aktivit a programů

Úkol 2.6.3.1 – V rámci výročních konferencí k EVVO a EP začlenit blok věnovaný novým metodickým přístupům a iniciativám vhodným pro EVVO.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: počet příspěvků

Úkol 2.6.3.2 – V dotačních zdrojích zahrnout téma podpory nových metodických přístupů a iniciativ vhodných pro EVVO.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje,

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO, krajské dotační programy

Další doporučení k cíli 2.6:

Realizovat programy zaměřené na propojování EVVO a EP s jinými oblastmi – např. práce v sociální a zdravotní sféře (práce se seniory, zdravotně postiženými a jinak znevýhodněnými skupinami), programy EVVO a EP propojené s praktickými programy v oblasti ochrany přírody, ochrany a managementu přírodních zdrojů, památkové péče apod., jako jsou programy v oblasti zachování biodiverzity, činnost zoologických zahrad – zoopedagogika, lesní pedagogika, zahradní pedagogika, zahradní terapie, využití botanických zahrad, muzeí apod. Zároveň vytvářet nástroje umožňující veřejné správě, realizátorům i účastníkům programů odlišit vzdělávání, výchovu a nezávislé poradenství od marketingových, reklamních a PR aktivit. Rozvíjet alternativní, málo rozšířené či nové metodické přístupy.

Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP

Cílovým stavem pro tuto oblast je stav, kdy EVVO a EP není uzavřená sama do sebe, ale propojená se vzdělávacím systémem, který obohacuje o nové přístupy a pohledy, na všech jeho stupních. Spolupráce v EVVO a EP utváří sociální kapitál (posilování vazeb uvnitř i vně), propojuje vzdělávání s reálným světem a má příznivý vliv na kvalitu v této oblasti. „Inteligentní síť“ spolupráce zprostředkují **efektivní využití možností a kapacit** jednotlivých organizací (synergie):

- a) podporují rozvoj různorodých přístupů a jejich vzájemnou koordinaci; současně posilují dopad na úrovni jednotlivce i vzdělávací systém
- b) umožňují posilování mezioborových vazeb (horizontální spolupráce)
- c) řeší návaznosti (vertikální – vzdělávací stupně).

Aby měla vliv na rozhodování o vzdělávacích strategiích a politice, je oblast EVVO a EP otevřená pro participaci na všech úrovních. Principy otevřenosti, rovnosti a participace jsou právě v environmentální oblasti prosazovány tradičně (viz Aarhuská úmluva apod.).

EVVO a EP jsou ze své podstaty mnohooborové. Doposud však probíhá síťování jen v části systému EVVO a EP – soustavněji se síťují jen střediska ekologické výchovy a poradny a zčásti učitelé zaměřeni na environmentální výchovu, dále existují určité kontakty a ad hoc snahy o síťování mezi experty/osobnostmi oboru, případně pracovníky veřejné správy (kolem konkrétních akcí, zadání a projektů). Naopak zejména ve veřejné správě zůstávají aktivity EVVO a EP velmi silně odděleny hranicemi resortů a dochází k fragmentaci oboru. Síť a partnerství jsou přitom základem pro zvyšování kvality, efektivity a stability, plní celou řadu funkcí a poskytují řadu „síťových služeb“ – např. ve vzdělávání a tvorbě znalostníchází.

Cíl 3.1 – Otevřená a spolupracující veřejná správa

Funguje systém strategického řízení a koordinace v oblasti EVVO a EP založený na spolupráci veřejné správy (MŽP, MŠMT, krajů, měst a obcí), vzdělávacích organizací a odborné veřejnosti. V rámci veřejné správy je zastřešován a koordinován MŽP. Veřejná správa (zejména MŽP, MŠMT a kraje) je při plánování, uskutečňování a monitorování EVVO a EP nejen otevřená připomínkám, ale sama proaktivně usiluje o zastoupení různých úhlů pohledu napříč sektory a resorty a cíleně a soustavně zapojuje všechny významné podílníky v EVVO a EP – jak formou trvalých pracovních orgánů, tak ad hoc pracovních skupin k právě řešeným tématům.

Opatření 3.1.1 – Zřídit trvalý pracovní a poradní orgán pro EVVO a EP složený ze zástupců klíčových aktérů v daných oblastech – veřejné správy a realizátorů EVVO a EP (samospráv, VŠ,

NNO, škol), který se podílí na přípravě a aktualizaci akčních plánů, zajišťuje komunikaci mezi jednotlivými resorty a úrovněmi veřejné správy.

Zodpovídá: MŽP, Úřad vlády

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, MPO, MZd, MMR, MZe, MD, MK, MZV, MPSV

Další spolupracující partneři: NNO, kraje, města, vysoké školy, školy

Termín: průběžně

Indikátory: počet jednání a složení pracovního orgánu

Úkol 3.1.1.1 – Provést analýzu aktérů a vyhodnotit jejich roli v EVVO a EP a možné specifické přínosy.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2016

Indikátor: zpracovaná analýza

Úkol 3.1.1.2 – Ustavit Pracovní skupinu pro EVVO a EP jako poradní orgán Výboru pro VUR při Radě vlády pro udržitelný rozvoj.

Zodpovídá: Úřad vlády

Spolupracující orgány státní správy: MŽP, MŠMT, MPO, MZd, MMR, MZe, MD, MK, MZV, MPSV

Termín: 2016

Indikátor: fungující pracovní skupina a její složení

Opatření 3.1.2 – Zajistit funkční, efektivní a transparentní spolupráci a komunikaci v EVVO a EP v rámci veřejné správy, tzn. mezi ministerstvy (zejména MŽP a MŠMT, MZe, MZd) a kraji, případně městy, setkávání úředníků zodpovědných za agendu EVVO a EP ze všech krajů ČR, vzájemné zastoupení zástupců státní správy a dalších klíčových aktérů v resortních orgánech relevantních pro EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, MZe, MZd, Úřad vlády

Termín: průběžně

Indikátor: počet setkání, existující popis dělby odpovědností a spolupráce ministerstev a samospráv

Úkol 3.1.2.1 – Vymežit a písemně zakotvit role, činnosti a oblasti spolupráce MŽP a MŠMT v EVVO a EP, návazně provést vyhodnocení spolupráce.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: vymezení 2016, vyhodnocení 2017

Indikátor: dohodnutý popis rolí, činnosti a oblasti spolupráce MŽP a MŠMT a vyhodnocení spolupráce

Úkol 3.1.2.2 – Pořádat minimálně 1x ročně pracovní setkání úředníků zodpovědných za agendu EVVO a EP ze všech krajů ČR s účastí klíčových aktérů EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: 2016 a dále každoročně

Indikátor: uspořádaná setkání a složení účastníků

Opatření 3.1.3 – Zajistit funkční a efektivní vnitroresortní komunikaci o EVVO a EP v rámci resortů MŽP a MŠMT včetně komunikace s jimi přímo řízenými institucemi.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Termín: průběžně

Indikátor: počet jednání k EVVO a EP uvnitř resortů, popis systému vnitroresortní komunikace

Úkol 3.1.3.1 – Při Pracovní skupině pro EVVO a EP ustavit Podskupinu přímo řízených organizací MŽP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: AOPK, CENIA, ČHMÚ, SNP

Termín: 2017

Indikátor: založená skupina, publikovaný statut a složení

Úkol 3.1.3.2 – Mezi MŠMT a jím přímo řízenými organizacemi probíhá pravidelná komunikace a koordinace k oblasti EVVO a VUR (např. formou pracovní skupiny).

Zodpovídá: MŠMT

Další spolupracující partneři: NÚV, ČŠI

Termín: 2017

Indikátor: založená skupina či popsáný proces komunikace a koordinace

Opatření 3.1.4 – Uzavřít a vyhodnocovat smlouvy o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO – významnými síťovými organizacemi v oblasti EVVO a EP dle usnesení vlády č. 608/15 ke Státní politice vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 až 2020.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: NNO – síťové organizace v EVVO a EP

Termín: 2016 a dále průběžně

Indikátor: uzavřené a vyhodnocené smlouvy

Úkol 3.1.4.1 – Uzavřít smlouvu mezi MŽP a strategickými partnery pro oblast EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: významné síťové organizace v EVVO a EP

Termín: 2016

Indikátor: uzavřené smlouvy

Úkol 3.1.4.2 – Vyhodnotit naplňování smlouvy mezi MŽP a strategickými partnery pro oblast EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: významné síťové organizace v EVVO a EP

Termín: 2017 a 2018

Indikátor: vyhodnocení existujících smluv – stav plnění smluv (% plněných smluv)

Opatření 3.1.5 – Vytvářet reprezentativně složené ad hoc pracovní skupiny (na základě analýzy potřeb) k vznikajícím dokumentům, strategiím a politikám a aktuálním řešeným tématům relevantním pro EVVO a EP – např. aktualizace RVP, akční plány SP EVVO, zastřešující kurikulární dokument, Dlouhodobý záměr vzdělávání 2020+, Strategie VUR apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, další ústřední správní úřady

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, realizátoři EVVO a EP, AOPK ČR, SNP

Termín: průběžně

Indikátor: počet a složení pracovních skupin

Úkol 3.1.5.1 – Provést analýzu vznikajících dokumentů a strategií s přesahem do EVVO a EP a na základě analýzy předložit Pracovní skupině pro EVVO a EP návrhy na zřízení ad hoc podskupin.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: RVUR

Termín: 2017

Indikátor: zpracovaná analýza

Cíl 3.2 – Partnerství a síťování

Oblast EVVO a EP je provázána sítěmi překračujícími jednotlivé právní formy, metody či cílové skupiny EVVO a EP (s důrazem na co nejširší diskusi mezi dílčími oblastmi EVVO a EP) a jednotliví pracovníci i instituce EVVO a EP mají možnost zapojit se do různě širokých oborových sítí (spolupráce ve vzdělávání). Systém EVVO a EP cíleně vytváří příležitosti pro setkávání a dialog různých proudů a aktérů EVVO a EP. Různými formami a na různých úrovních umožňuje trvalou mezisektorovou, meziresortní, mezioborovou diskusi a spolupráci v EVVO a EP – jak horizontálně, tak vertikálně (např. mezi různými úrovněmi vzdělávání), včetně mezinárodní komunikace. Instituce a pracovníci v EVVO a EP sdílejí navzájem informace o činnosti tak, aby systém EVVO a EP působil co nejefektivněji – odstraňovaly se případné duplicity a protikladná působení, posilovala se schopnost „předvídat“, plánovat a připravovat se na změny.

Opatření 3.2.1 – Podporovat pravidelné setkávání k EVVO a EP a sdílení zkušeností na celostátní a regionální úrovni – např. veletrhy dobré praxe, celostátní fóra (výroční konference) EVVO a EP (vytváření prostoru a komunikačních nástrojů pro živé diskuse apod.) Podporovat celostátní i regionální síť (formální i neformální, dočasné i trvalé) realizátorů EVVO a EP – např. center EV, poraden, učitelů – a to jak sítí podobně zaměřených organizací, kde cílem je vyjasňování společné pozice a formulace strategií a požadavků, tak sítí spolupráce, kde se aktéři v rámci systému vzdělávání doplňují (např. VŠ – nižší stupně škol – NNO) – včetně zajištění návaznosti a koherence při zachování různorodosti.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, realizátoři EVVO a EP

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: počet akcí a jejich účastníků, počet sítí

Úkol 3.2.1.1 – V dotačních zdrojích zahrnovat mezi podporované aktivity i setkávání, konference a výměnu dobré praxe v oblasti EVVO a EP a tvorbu regionálních sítí realizátorů EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje, MŠMT

Termín: průběžně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO, OP VVV, krajské dotační programy

Opatření 3.2.2 – Podporovat sdílení informací a východisek oboru EVVO a EP formou odborných periodik a publikační činnosti.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: CENIA

Termín: 2016 a dále každoročně

Indikátor: Podpořené platformy, média, publikace

Úkol 3.2.2.1 – V dotačních zdrojích zahrnout téma podpory odborných periodik a publikační činnosti v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: zadaná témata

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO

Doporučení k cíli 3.2:

Rozvíjet a podporovat neformální komunikaci o nových trendech, formách a celém „étosu“ EVVO a EP, která přivede k diskusi i zástupce méně obvyklých oborů. Je zapotřebí integrace, koordinace, síťování, spolupráce a otevřená komunikace – a to v rámci resortů a sektorů, ale i mezioborová, mezisektorová, meziresortní, horizontální i vertikální – od celostátní po obce a města, a také propojení EVVO a EP s příbuznými koncepty a celým systémem vzdělávání. Existuje řada příbuzných konceptů, které se s EVVO a EP prolínají, doplňují a působí podobným směrem (např. VUR, GRV, vzdělávání k aktivnímu občanství). Je potřeba dosáhnout jejich vzájemné synergie namísto vzájemného oslabování, udržovat svobodný prostor pro sdílení a tvořivost např. pomocí nekomerčních projektů, upřednostňování freeware a dalšími způsoby a podporovat vytváření koalic (partnerství a spolupráce) s aktéry nad rámec vzdělávací sféry, například místními aktéry důležitými pro regionální rozvoj, významnými společenskými aktéry, jako jsou zástupci podnikatelů či instituce spadající do důležitých resortů (zemědělství, lesnictví – lesní pedagogika).

Cíl 3.3 – Mezinárodní spolupráce a síťování

Odborná veřejnost působící v EVVO a EP se aktivně inspiruje v zahraničí a zároveň usiluje o export naší dobré praxe a dobré jméno oboru v zahraničí.

Opatření 3.3.1 – Rozvíjet mezinárodní kontakty, zajistit účast ČR na významných mezinárodních jednáních k EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP, MZV

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT, další ústřední správní úřady

Další spolupracující partneři: VŠ, NNO

Termín: průběžně

Indikátor: mezinárodní jednání k EVVO a EP s účastí ČR

Úkol 3.3.1.1 – Zajistit aktivní účast ČR na Světovém kongresu environmentální výchovy (WEEC).

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Spolupracující orgány státní správy: Úřad vlády

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: prezentace na kongresu

Úkol 3.3.1.2 – Spolupracovat s Českými centry k propagaci dobré praxe EVVO a EP v zahraničí.

Zodpovídá: MZV

Spolupracující orgány státní správy: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: počet zahraničních prezentací

Úkol 3.3.1.3 – Realizovat bilaterální projekty, exkurze a výměny v oblasti EVVO a EP s vybranými zeměmi (zejména sousedními státy).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MZV

Termín: 2018

Indikátor: počet zahraničních spoluprací

Opatření 3.3.2 – Po vzoru zahraničních univerzit motivovat vysoké školy k rozvoji programů začleňujících environmentální principy a principy vzdělávání pro udržitelný rozvoj v rámci provozní a vzdělávací praxe škol.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: vysoké školy, realizátoři EVVO a EP

Termín: 2017

Indikátor: počet zapojených škol

Úkol 3.3.2.1 – Pro EVVO a VUR na VŠ vytvářet motivační kategorie a programy, např. v rámci ocenění ministra, národní konference EVVO apod.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2017

Indikátor: počet realizovaných motivačních a vzdělávacích aktivit pro VŠ

Úkol 3.3.2.2 – Podpořit krátkodobé stáže českých pracovníků VŠ v zahraničních VŠ zabývajících se ekologicky šetrným provozem a udržitelným rozvojem.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: počet podpořených stáží

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí

Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO a EP – propagace, PR, popularizace

Hlavním cílem strategické oblasti je zvyšovat porozumění významu EVVO a EP pro ochranu životního prostředí České republiky, udržitelný rozvoj společnosti a vzdělávání dětí i dospělých. Společenská podpora a budoucí rozvoj EVVO a EP jsou závislé na dostupných a přehledných informacích, srozumitelně popsaných cílech a výsledcích. Je třeba popularizovat výsledky výzkumů a evaluací, představovat příklady dobré praxe a ukazovat široké společenské benefity kvalitní realizace EVVO a EP. Velký důraz je třeba klást na dostupnost informací a zároveň transparentní zveřejňování informací u orgánů státní správy, krajské a místní samosprávy, případně dalších organizací zabývajících se realizací EVVO a EP na různých úrovních. Informační a popularizační aktivity pomohou vytvářet pozitivní vztah odborné i široké veřejnosti k EVVO a EP.

Cíl 4.1 – Argumentační základna

Pro komunikaci ve veřejné správě i vůči veřejnosti existuje a je využívána kvalitní argumentační základna (data z výzkumů, výsledky evaluací, příklady dobré praxe).

Opatření 4.1.1 – Podporovat zpřístupňování a popularizaci existujících dat, výsledků výzkumu a evaluací v oblasti významu EVVO a EP z českého i mezinárodního prostředí (převádění do formy srozumitelné pro školy, veřejnost, decizní sféru apod.)

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených/publikovaných popularizačních studií (článků, prezentací, odborných konferencí s tematikou významu EVVO a EP)

Úkol 4.1.1.1 – V rámci medií publikovat popularizační články o výsledcích výzkumů a evaluací v oblasti EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: NNO, VŠ

Termín: 2018 a dále každoročně

Indikátor: počet článků

Opatření 4.1.2 – Podpořit mapování, sběr a tvorbu příkladů dobré praxe v různých oblastech a aspektech EVVO a EP – např. na straně vzdělávacích programů a jejich realizátorů, na straně koordinujících institucí a poskytovatelů podpory (města, kraje) apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: AOPK, SNP, MŠMT, ostatní ústřední správní úřady

Další spolupracující partneři: kraje, organizace EVVO a EP

Termín: 2018 a dále průběžně

Indikátor: počet zpracovaných a prezentovaných příkladů dobré praxe v EVVO a EP

Úkol 4.1.2.1 – Založit databázi příkladů dobré praxe, navrhnout pro ni sledované faktory (popisující, v čem jsou příklady dobré), strukturu popisu jednotlivých příkladů a naplňovat ji příklady z podpořených projektů apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: AOPK, SNP, MŠMT, ostatní ústřední správní úřady

Další spolupracující partneři: realizátoři EVVO a EP

Termín: 2018

Indikátor: existující databáze

Cíl 4.2 – Efektivní prezentace v rámci veřejné správy

Funguje rozvinutá, promyšlená a profesionální spolupráce a osvěta při začleňování EVVO a EP do veřejných politik a strategií.

Opatření 4.2.1 – Zajistit návaznost a komplementaritu strategických dokumentů zejména v oblasti udržitelného rozvoje České republiky a vzdělávání pro udržitelný rozvoj se SP EVVO a EP.

Zodpovídá: Úřad vlády

Spolupracující orgány státní správy: MŽP, MŠMT

Termín: průběžně

Indikátor: odkaz na SP EVVO a EP v komplementárních strategických dokumentech, přítomnost osob zodpovědných za realizaci SP EVVO a EP na přípravě těchto strategických dokumentů.

Úkol 4.2.1.1 – vést debatu a aktivně připomínkovat tvorbu Strategického rámce udržitelného rozvoje a navazujících dokumentů, případně dalších veřejných politik, z hlediska oblasti vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP, RVUR

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: realizátoři VUR, EVVO a EP

Termín: 2016 a dále průběžně

Indikátor: uplatněné připomínky

Opatření 4.2.2 – Zajistit systematickou osvětu a komunikaci vůči relevantním pracovníkům a představitelům veřejné správy zvyšující porozumění významu a pojetí EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MV, RVUR

Další spolupracující partneři: kraje, města, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: přítomnost expertů na EVVO a EP na přípravě a projednávání strategických dokumentů ve vzdělávání

Úkol 4.2.2.1. – Distribuovat srozumitelné informační materiály o EVVO a EP municipalitám (elektronické i tištěné).

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MV

Další spolupracující partneři: kraje, obce

Termín: 2018 a dále průběžně
Indikátor: evidence rozeslaných materiálů

Cíl 4.3 – Efektivní prezentace vůči veřejnosti

Smysl a cíle EVVO a EP jsou veřejnosti komunikovány přesvědčivou, srozumitelnou, atraktivní, efektivní formou, která dbá na soulad obsahu a prostředků/formy.

Opatření 4.3.1 – Vytvářet aktuální materiály přitažlivou formou představující cíle, metody, výsledky a příklady dobré praxe EVVO a EP a rozšiřovat je mezi odbornou i širokou veřejnost, ale i podnikatelskou sféru.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: počet vytvořených popularizačních materiálů

Úkol 4.3.1.1 – Zajistit distribuci prezentačního materiálu o EVVO a EP v rámci odborné veřejnosti.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2016

Indikátor: počet distribuovaných publikací

Opatření 4.3.2 – Vytvořit a spravovat národní web k EVVO a EP se zaměřením na komunikaci významu, cílů, metod, poskytovatelů, výsledků, příkladů dobré praxe a aktuálních informací, včetně rozesílání měsíčního zpravodaje pro registrované. Ke komunikaci k danému tématu využívat i sociální sítě.

Zodpovídá: MŽP

Spolupracující orgány státní správy: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: existence stránek, počet unikátních návštěvníků měsíčně, počet odběratelů on-line zpravodaje

Úkol 4.3.2.1 – Vytvořit národní portál/rozcestník pro EVVO a EP a zajistit jeho pravidelnou aktualizaci.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: kraje

Termín: 2017

Indikátor: Existence portálu, počet unikátních návštěv

Doporučený zdroj financování: rozpočtově prostředky MŽP

Úkol 4.3.2.2 – Vytvořit facebookovou adresu pro EVVO a EP a zajistit v ní pravidelné příspěvky.

Zodpovídá: MŽP

*Další spolupracující partneři: kraje
Termín: 2017 a dále průběžně
Indikátor: existence adresy, počet uživatelů*

Opatření 4.3.3 – Podporovat organizaci soutěží (např. Adaptační opatření, Zelená stuha, Cena české krajiny) oceňující aktivní péči o přírodu a krajinu a zajistit jejich propagaci. Využívat k environmentální osvětě veřejnosti zavedené festivaly (např. festival Ekofilm).

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: média, kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: počet soutěží a popularizačních akcí

Úkol 4.3.3.1 – V rámci relevantních webů ve správě MŽP (např. www.ekocentra.cz) a spoluprací s environmentálními internetovými portály propagovat organizaci soutěží a festivalů zaměřených na aktivní péči o přírodu a krajinu.

Zodpovídá: MŽP

Další spolupracující partneři: média, kraje, realizátoři EVVO a EP

Termín: průběžně

Indikátor: existence adresy, počet uživatelů

Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP

Hlavním cílem oblasti je zajistit, aby ve vzdělávání byly systémově pokryty všechny vzdělávací cíle EVVO a EP a zároveň, aby se aktivity a programy EVVO a EP koncentrovaly na konkrétní relevantní témata (1. Příroda, 2. Místo, sídlo, krajina, 3. Udržitelná spotřeba, 4. Klima v souvislostech), která mohou být jednotícím kontextem a ohniskem, jehož prostřednictvím je dosahováno jak vzdělávacích cílů, tak praktického zlepšení péče o životní prostředí.

Cíl 5.1 – Systémové pokrytí vzdělávacích cílů a relevantních témat

Vzdělávací cíle EVVO a EP a relevantní témata jsou zavedena do formálního i neformálního vzdělávání, v systému EVVO a EP i ve vzdělávání jednotlivce je zajištěn komplexní přístup, ucelenost, systémové pokrytí plné šíře vzdělávacích cílů i všech relevantních témat.

Opatření 5.1.1 – Podporovat odbornou debatu o komplexním pojetí EVVO a EP – jeho vzdělávacích cílů, relevantních témat, očekávaných výstupů a výsledků vzdělávání apod. – obecně i specificky pro různé věkové skupiny.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených aktivit zaměřených na debatu o cílech, výstupech a výsledcích EVVO a EP

Úkol 5.1.1.1 – Zajistit rozpracování vzdělávacích cílů a jim odpovídající obsahy vzdělávání diferencovaně pro jednotlivé věkové skupiny, stupně a typy školské soustavy a popsání sad indikátorů vzdělávacích výsledků k nim, a to na základě široké debaty pracovníků oboru z praxe i akademické sféry (odborníků z různých oblastí, specialistů v EVVO i učitelů ze školní praxe).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, NÚV

Termín: 2018

Indikátor: existence sad rozpracovaných cílů pro různé věkové skupiny

Opatření 5.1.2 – Provést analýzu a zajistit pokrytí všech důležitých vzdělávacích cílů a relevantních témat EVVO a jim odpovídajících obsahů vzdělávání a EP v kurikulárních dokumentech všech typů škol – od MŠ po SŠ (zastřešující kurikulární dokument a jednotlivá RVP a ŠVP).

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: existence aktualizovaného popisu oblasti EVVO v kurikulárních dokumentech

Úkol 5.1.2.1 – Provést na školách průzkum začlenění vzdělávacích cílů a relevantních témat EVVO do výuky z hlediska komplexnosti, dostatečného prostoru, odbornosti a aktuálnosti.

Zodpovídá: ČŠI

Spolupráce: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: existence průzkumu, výsledky průzkumu (vyhovuje na x % škol)

Opatření 5.1.3 – Podporovat takový přístup k EVVO a EP, který naplňuje všechny definované vzdělávací cíle, a podporovat praktické uplatnění jednotlivých relevantních témat ve výuce včetně výzkumu, evaluace a podpory příkladů dobré praxe.

Zodpovídá: MŠMT, MŽP

Termín: průběžně

Indikátor: podíl škol a dalších vzdělávacích institucí, v nichž je uplatňován komplexní přístup k EVVO, počet podpořených příkladů dobré praxe v komplexním přístupu k EVVO ve výuce, počet podpořených projektů, výzkumů a evaluací

Úkol 5.1.3.1 – S využitím přímo řízených organizací, vyhledat dobré příklady práce s Doporučenými očekávanými výstupy (DOV) průřezového tématu Environmentální výchova v ZŠ a připravit metodické podklady, náměty a doporučení pro úpravy ŠVP z tohoto hlediska (orientované k jednotlivým stupňům škol, vzdělávacím oborům i k průřezovým tématům a k celkovému působení školy, včetně různých žákovských aktivit).

Zodpovídá: NÚV

Spolupráce: MŠMT, MŽP

Termín: 2017

Indikátor: publikované příklady a doporučení pro úpravy ŠVP

Další doporučení k cíli 5.1:

Probíhá odborná debata založená na praktických zkušenostech a výzkumu a na jejím základě vznikají a jsou aktualizovány popisy komplexního pojetí EVVO a EP – jeho vzdělávacích cílů, klíčových témat, očekávaných výstupů a výsledků vzdělávání apod. – obecně i specificky pro různé věkové skupiny. Všechny cíle EVVO a EP a relevantní témata jsou součástí pregraduálního vzdělávání pedagogických i dalších souvisejících oborů. Probíhá odborná debata i praktické vzdělávání a osvěta směřující k tomu, aby pojmy jako příroda, krajina, sídlo, životní prostředí, vystavěné prostředí, klima, udržitelná spotřeba atd. byly chápány v plné šíři a souvislostech.

Cíl 5.2 – Obsahové téma – Příroda

Legislativa a společenské klima podporují přímý kontakt dětí a dospělých s přírodou (zážitky, zkušenosti), neexistují zbytečné bariéry (např. legislativní v oblasti hygieny a bezpečnosti), výuka v terénu a v kontaktu s přírodou je vymezena a podporována jako plnohodnotný a nezbytný způsob vzdělávání ve školách všech stupňů i v dalších vzdělávacích zařízeních a jsou pro ni vytvořeny podmínky, jsou zachovány a rozšiřovány možnosti pro spontánní aktivity, nestrukturovaný čas dětí v přírodě.

“Lidé mají se učit, pokud nejvíce možno, ne nabývati rozumu z knih, nýbrž z nebe, země, dubů a buků, tj. znáti a zkoumati věci samy a ne pouze cizí pozorování a doklady o věcech“ (Jan Amos Komenský, Velká didaktika)

„Ochrana přírody a krajiny“ je jedním ze čtyř klíčových témat, na něž se zaměřuje Státní politika životního prostředí. Vztah k přírodě a porozumění ekologickým dějům a zákonitostem patří k základním oblastem kompetencí v oblasti EVVO a jde o hlavní specifika oboru, v nichž se nepřekrývá s příbuznými koncepty a přístupy (vzděláváním pro udržitelný rozvoj, globálním rozvojovým vzděláváním, výchovou k aktivnímu občanství apod.) Z praxe i výzkumů vyplývá, že společenský vývoj dlouhodobě postupuje ve směru ubývání prostoru a času pro bezprostřední kontakt s přírodou a reálným světem, zvětšuje se podíl pobytu v interiéru, vnímání světa prostřednictvím médií, zprostředkovaných informací a virtuální reality. Důsledky jsou popisovány jako „syndrom deficitu přírody“ či „odcizování přírodě“ s doloženými následky – nejen omezením schopnosti vnímat hodnotu/význam přírody, ale i řadou psychologických, behaviorálních a psychosomatických negativních dopadů, včetně omezení kreativity, což je v kolizi s potřebností „připravenosti na změnu“. Je zapotřebí cíleně vytvářet příležitosti pro strukturovanou výchovu a vzdělávání i pro informální nestrukturované učení v přírodě – vytvořit podmínky pro kontakt lidí s přírodou a rozvinout programy, které jej efektivně využívají pro rozvoj senzitivity k přírodě a znalostí, dovedností a postojů ve vztahu k přírodě.

Opatření 5.2.1 – Analyzovat legislativní i nelegislativní normy v oblasti hygieny a bezpečnosti i z hlediska jejich vlivu na kontakt dětí a dospělých s přírodou.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZd, MPSV, MŠMT

Termín: průběžně

Indikátor: zpracovaná analýza

Úkol 5.2.1.1 – Navrhnout (zadat) celkovou analýzu legislativy, zejména v oblastech vzdělávání a veřejného zdraví, z hlediska vyhodnocení případných bariér pro kontakt dětí a dospělých s přírodou a možností jejich snížení.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZd, MŠMT, MPSV

Termín: 2018

Indikátor: zadání analýzy

Doporučený zdroj financování: rozpočtové prostředky MŽP

Opatření 5.2.2 – Popsat v kurikulárních dokumentech (RVP) výuku v terénu a v přímém kontaktu s přírodou jako plnohodnotný a nepominutelný způsob vzdělávání ve školách všech stupňů.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP

Termín: v rámci aktualizací RVP, do r. 2018

Indikátor: aktualizované RVP, promítnutí do ŠVP (% škol dle šetření ČŠI)

Úkol 5.2.2.1 – V rámci pravidelných revizí RVP zohlednit aktuální výstupy v oblasti vzdělávacích kompetencí v EVVO a zdůraznit význam výuky v terénu a v přímém kontaktu s přírodou jako plnohodnotný a nepominutelný způsob vzdělávání ve školách všech stupňů.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP

Termín: průběžně

Indikátor: schválená revize

Opatření 5.2.3 – Motivovat školy k úpravě školních vzdělávacích plánů tak, aby se orientovaly na kontakt žáků s přírodou.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP, kraje

Termín: průběžně

Indikátor: počet takto profilovaných MŠ, ZŠ a SŠ

Úkol 5.2.3.1 – Zpracovat databázi a publikovat příklady dobré praxe škol s výrazným zaměřením ŠVP na kontakt dětí s přírodou.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: publikovaná databáze škol a příkladů dobré praxe

Opatření 5.2.4 – Vytvořit organizační podmínky a doporučení pro to, aby učitelé mohli bezpečně realizovat vzdělávání v přírodě s celými třídami (např. umožnit zajištění potřebného počtu pedagogů a doprovázejících osob v běžných třídách škol).

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: míra využívání vzdělávání v přírodě ve školách (% výuky v terénu např. dle šetření ČŠI)

Úkol 5.2.4.1 – Zpracovat analýzu bariér bránících školám v realizaci vzdělávání v přírodě.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Termín: 2017

Indikátor: zpracovaná analýza

Úkol 5.2.4.2 – Usnadnit školám vzdělávání v přírodě, např. podporou dostupných metodik pro organizaci výuky v přírodě.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, lesní mateřské školy, střediska ekologické výchovy

Termín: 2018

Indikátor: počet podpořených aktivit, objem podpory

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO,

Opatření 5.2.5 – Podporovat učitele, pracovníky s dětmi a mládeží a další vzdělavatele v rozvíjení, využívání a sdílení jejich didaktických a přírodovědných dovedností pro vzdělávání v terénu (využívání přímého kontaktu s přírodou pro vzdělávání) a při odbourávání mentálních bariér (např. potřeby organizovat veškerý čas dětí).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, kraje

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů zaměřených na rozvíjení, využívání a sdílení didaktických a přírodovědných dovedností vzdělavatelů pro vzdělávání v terénu (využívání přímého kontaktu s přírodou pro vzdělávání)

Úkol 5.2.5.1 – Podporovat semináře a konference zaměřené na výměnu informací a zkušeností vzdělavatelů v oblasti vzdělávání v terénu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: realizované akce

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO, OP VVV

Úkol 5.2.5.2 – Podpořit vydání metodických a inspiračních publikací a materiálů (včetně zahraničních překladů) z oblasti vzdělávání v terénu.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2016

Indikátor: vydané publikace

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Opatření 5.2.6 – Podporovat různé formy neformálního/mimoškolního a celoživotního vzdělávání a výchovy v přírodě od předškolních dětí přes teenagery, zájmové skupiny dospělých po seniory – dlouhodobou práci skupin (oddílů, kroužků, spolků) využívajících pro výchovu především pobyt v přírodě (např. na základě hnutí lesní moudrosti, turistických oddílů mládeže, skautingu apod.), činnost dalších aktérů (od mateřských center, dětských skupin, organizací dětí a mládeže přes zájmové organizace po univerzity třetího věku) zaměřenou na využití pobytu v přírodě (táborů, výletů do přírody a jiných venkovních akcí včetně akcí lesní pedagogiky) pro vzdělávání a výchovu. Podporovat využívání přírodního prostředí rodinami s dětmi pro hru, odpočinek a výchovu dětí od nejmladšího věku.. Podporovat osvětu rodičů o významu spontánních aktivit, informálního učení v rámci nestrukturovaného času dětí v přírodě.

Zodpovídá: MŠMT, MŽP

Spolupráce: MPSV, MZe, další ministerstva, kraje

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů

Úkol 5.2.6.1 – V rámci dotačních programů na podporu neformálního/mimoškolního vzdělávání a práce s dětmi a mládeží akcentovat podporu aktivit přímého kontaktu s přírodou.

Zodpovídá: MŠMT

Spolupráce: MŽP

Termín: 2016 a dále průběžně

Indikátor: Upravené grantové programy

Doporučený zdroj financování: Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO

Opatření 5.2.7 – Podporovat propojování EVVO a EP s koncepty zaměřenými na vzdělávání v kontaktu s přírodou, vzdělávání o jednotlivých složkách a prvcích přírodního prostředí, na zprostředkování přírodních hodnot daného území a motivaci k jejich přímému poznávání – např. lesními školkami, interpretací přírodního a kulturního dědictví, návštěvnickými středisky, lesní pedagogikou, zoopedagogikou, lesní pedagogikou, zahradní pedagogikou, zahradní terapií apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MZe, MZd

Další spolupracující partneři: kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů

Úkol 5.2.7.1 – Při Pracovní skupině pro EVVO a EP ustavit ad hoc podskupinu pro kontakt dětí s přírodou.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MZd, MZe, Úřad vlády

Termín: 2017 a dále každoročně

Indikátor: publikovaný statut skupiny a přehled členů

Opatření 5.2.8 – Podporovat spolupráci organizací činných v EVVO a EP s aktéry ochrany přírody (SNP, AOPK ČR, zoologickými a botanickými zahradami apod.) se zaměřením na porozumění

potřeby ochrany vzácných druhů a společenstev, ale i hodnoty a potřeby ochrany biodiverzity, „divočiny“ a samovolných přírodních procesů, a to různými formami (vzdělávací a výchovné akce, pomoc s propagací ochrany přírody atd.)

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP, SNP, AOPK ČR

Termín: průběžně

Indikátor: Počet podpořených aktivit

Úkol 5.2.8.1 – Podpořit spolupráci státní správy, samosprávy a neziskového sektoru při zajištění kvalitní činnosti návštěvnických středisek prezentujících přírodně nejčinnější oblasti ČR (např. „Domy přírody“) a její pravidelné vyhodnocování.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: AOPK ČR, správy národních parků, kraje

Termín: 2018

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Indikátor: Počet fungujících návštěvnických center, evaluace jejich činnosti

Úkol 5.2.8.2 – Podpořit vzdělávání a osvětu o hodnotě a potřebě ochrany biodiverzity, „divočiny“ a samovolných přírodních procesů.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: AOPK ČR, správy národních parků, kraje

Termín: 2018

Další spolupracující partneři: kraje, realizátoři EVVO a EP

Indikátor: podpořené projekty

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Opatření 5.2.9 – Podporovat (znovu)vytváření podnětného prostředí – příležitostí pro přímý kontakt s přírodou tam, kde chybí (ve městech), a znovuoživení/znovuvyužití příležitostí ke kontaktu s přírodou tam, kde je příroda přirozeně na dosah (na venkově) – vznik a využívání veřejně přístupných přírodě blízkých ploch a péči o ně.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, kraje, SNP, AOPK ČR

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů

Úkol 5.2.9.1 – Metodicky vést kraje a místní samosprávy a podporovat vznik a využívání veřejně přístupných přírodních ploch vhodných pro přímý kontakt s přírodou a péči o ně (např. areály ekocenter, komunitní zahrady, přírodní/dobrodružná „hřiště“/kouty, zpřístupněná přírodní území) a pro přímý kontakt s přírodou ve školách (např. školní přírodní a hospodářské zahrady, přírodní učebny).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: kraje, obce, SNP, AOPK ČR, MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: zadaná témata, počet podpořených projektů

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Další doporučení k cíli 5.2:

Ve školách využívat všech příležitostí pro výuku dětí v kontaktu s přírodou a systematicky je podporovat. Ve školách rozvíjet blokovou výuku, tak aby žáci mohli část výuky (např. přírodovědných předmětů) absolvovat standardně ve venkovním prostředí. Rozvíjet síť lesních mateřských škol. Rozvíjet místní spolupráci aktérů ochrany přírody (např. SNP, AOPK ČR, zoologických a botanických zahrad apod.) s dětmi, které v místě žijí (vedení zájmových kroužků v těchto institucích, vytváření a poskytnutí prostor pro výuku v terénu (např. botanika v botanické zahradě, zoologie v ZOO, programy lesní pedagogiky, projekty škol na nejbližší CHKO apod.).

Cíl 5.3 – Obsahové téma – Místo, sídlo, krajina

EVVO a EP vychází z místních reálií, reaguje na potřeby místa a místního společenství (obec, město, region), prohlubuje vztah k místu a vychovává k zodpovědné správě místa. Za tím účelem využívá nástrojů místně zakotveného učení, interpretace místního přírodního, kulturního a historického dědictví a dalších přístupů vzdělávání o místě a v místě.

„Nevíš-li, kam patříš, nevíš, kdo jsi.“ (Wallace Stegner)

Také toto téma vychází z důrazu Státní politiky životního prostředí na „ochranu přírody a krajiny“ a ze vzdělávacích cílů EVVO, v nichž je „vztah k místu“ jednou ze základních oblastí kompetencí. Prostřednictvím práce s tématem „místo, sídlo, krajina“ může být dosahováno i řady dalších vzdělávacích cílů a kromě toho se zároveň posilují i vztahy uvnitř komunity, zodpovědná správa obce či péče o krajinu. Zahraniční i čeští pedagogové upozorňují, že vzdělávání založené na vztahu k místu je velmi efektivní, zvyšuje totiž motivaci k učení. Motivace pečovat o přírodu, krajinu a obec, kde žijeme, má základ ve vztahu k místu, které je naším domovem, a k lidem, kteří zde žijí. Lidé se totiž ochotněji zapojují do toho, co se dotýká jejich života, co sami vymysleli, na čem se podílejí od samého začátku, o čem mají dostatek solidních informací. Tento vztah je třeba posilovat prostřednictvím využívání všech aspektů místního prostředí (přírodního i antropogenního, včetně kulturních, historických a sociopolitických souvislostí) jako jednotícího kontextu vzdělávacích programů.

Opatření 5.3.1 – Zadat analýzu stávající situace, shrnutí existujících dat a výsledků výzkumů a sestavení databáze příkladů dobré praxe, možností a nástrojů místně zakotveného učení a dalších forem vzdělávání v oblasti vztahu k místu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MZe, kraje a obce

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace

Termín: 2017

Indikátor: zadaná analýza + existence výstupu – analytického dokumentu a databáze

<p>Úkol 5.3.1.1 – Vypracování metodiky a provedení pilotního sběru dat o výuce využívající místa v rámci vybraného kraje a jejich vyhodnocení. Zodpovídá: MŽP</p>

Spolupráce: MŠMT, MZe, kraje a obce
Termín: 2018
Indikátor: existence metodiky, zpracování výstupů projektu

Opatření 5.3.2 – Podporovat zapojení místních a regionálních partnerů (podnikatelé, veřejná správa, NNO) do výuky k místu (místně zakotveného učení). Podporovat při místně zakotveném učení spolupráci realizátorů EVVO s odborníky – např. se stavebními inženýry, urbanisty, architekty, památkáři, krajináři, zemědělskými inženýry, lesníky, zemědělci, územními plánovači, ekology, s místními podnikateli.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MMR, MZe

Další spolupracující partneři: kraje, města a obce, hospodářské komory, neziskové organizace a jejich asociace, památkáři, lesníci, farmáři

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených iniciativ, existence místně příslušných databází kontaktů; počet hodin, kdy výuka probíhá v terénu a/nebo se zapojením externího odborníka

Úkol 5.3.2.1 – Zpracovat a publikovat příklady dobré praxe v zapojování místních a regionálních partnerů v rámci regionálního vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: NNO, MMR, MZe, HK ČR

Termín: 2018

Indikátor: existence publikace

Opatření 5.3.3 – Podporovat zahrnutí výuky participace do systému pregraduální přípravy i do dalšího vzdělávání (příprava pedagogů a nositelů EVVO) na relevantních VŠ – fakulty pedagogické, architektury, stavební, zemědělské, lesnické, přírodovědné apod. – jako akademickou přípravu na praktické partnerství v místě.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MMR

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, obce

Termín: 2018

Indikátor: Počet podpořených kursů, seminářů

Úkol 5.3.3.1 – Podpořit vznik seminářů/kursů participace a mediace na jednotlivých VŠ s využitím externích odborníků s praktickou zkušeností.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: relevantní NNO, MŠMT

Termín: 2018

Indikátor: počet seminářů/kursů na jednotlivých VŠ, počet zapojených VŠ

Opatření 5.3.4 – Podporovat uplatňování participativního přístupu ve školách – od škol mateřských přes základní a střední školy, ale také VŠ a VOŠ, v rámci vlastních projektů a v rámci péče o prostředí školy a jejího okolí, zapojování do rozvoje obce, uplatnění učení prostřednictvím realizace praktických veřejně prospěšných činností apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, vysoké školy

Další spolupracující partneři: kraje, obce, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů zaměřených na participaci žáků

Úkol 5.3.4.1 – Podpora a evaluace dlouhodobých školních projektů zahrnujících prvky participace.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT

Termín: 2017

Indikátor: počet realizovaných projektů, zpracovaná metodika evaluace, zpracovaná hodnocení

Opatření 5.3.5 – Zavést tematiku vystavěného prostředí, veřejného prostoru, architektury, urbanismu a krajinářské tvorby do EVVO, do formálního i neformálního vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MMR

Termín: 2018

Indikátor: počet metodik, počet programů a kursů

Úkol 5.3.5.1 – Zpracovat metodický podklad pro zaškolení a další vzdělávání pedagogů a koordinátorů EVVO v tématech vystavěného prostředí (architektury, stavební kultury, urbanismu a zahradně-krajinářské tvorby).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, MMR

Termín: 2018

Indikátor: zpracovaná metodika

Úkol 5.3.5.2. – Podpořit realizaci seminářů/kursů pro veřejnost zaměřených na informace o významu územních plánů pro organizaci území s vazbou na přírodní a kulturní hodnoty území, urbanismu, krajinného rázu a života obyvatel a participaci v rámci pořizování územně plánovací dokumentace.

Zodpovídá: MMR

Spolupráce: MŽP

Termín: 2018

Indikátor: počet realizovaných kursů a jejich absolventů

Další doporučení k cíli 5.3:

Vytvářet na místní a regionální úrovni partnerské sítě organizací napříč sektory (veřejná správa, neziskové organizace, podnikatelské subjekty), které se podílejí na nejrůznějších podobách formálního i neformálního vzdělávání k místu. Péči o vystavěné prostředí chápat jako samozřejmou součást tématu. V EVVO důsledně a kreativně prosazovat a prakticky uplatňovat participativní přístup (zapojování veřejnosti, žáků, aktérů na všech úrovních) do plánovacích a rozhodovacích procesů a praktických činností. Rozvíjet mezioborovou spolupráci – propojování

realizátorů EVVO a EP s dalšími odborníky dle zaměření předmětu – např. se stavebními inženýry, lesníky, urbanisty, zahradně-krajinářskými architekty a architekty ve vztahu k vystavěnému prostředí, se zemědělskými inženýry, územními plánovači, krajinnými inženýry, ekology apod. ve vztahu ke kulturní krajině atd. – jak na úrovni výzkumu, tak praxe. Navazovat spolupráci se středními odbornými školami, vyššími odbornými školami a vysokými školami, zaměřenými na témata ovlivňující stav krajiny, měst a obcí – z hlediska komplexnosti pojetí témat „místo, sídlo, krajina“ ve výuce a pochopení souvislostí a propojenosti s jinými obory.

Cíl 5.4 – Obsahové téma – Udržitelná spotřeba

Spotřebitelé jsou díky propojování EVVO a EP s „environmentálně šetrnou“ praxí připraveni využívat environmentálně šetrných možností spotřeby materiálů, energií, technologií a služeb. Je rozvinuto vzdělávání a osvěta o environmentálním značení výrobků a služeb a o místní výrobě a spotřebě pro veřejnost, firmy a veřejné instituce. Funguje a ve vzdělávání je využíván environmentálně šetrný provoz veřejných institucí.

*„Současný způsob života a konzumace střední třídy – konzumace masa, spotřeba fosilního paliva, užívání technických vymožeností, klimatizace a vlastnictví rodinných domů – nejsou udržitelné.“
(Maurice Strong, Summit Země, Rio de Janeiro)*

„Ochrana a udržitelné využívání zdrojů“ je dalším z klíčových témat aktuální Státní politiky životního prostředí. Základním předpokladem ochrany a udržitelného využívání zdrojů je udržitelná spotřeba, definovaná jako používání služeb a výrobků, které uspokojují základní potřeby společnosti a zlepšují kvalitu života, zároveň však minimalizují spotřebu přírodních zdrojů, používání toxických látek, produkci odpadů a škodlivin v průběhu celého životního cyklu služby nebo výrobku tak, aby nebylo ohroženo uspokojování potřeb budoucích generací. V programovém dokumentu OSN, přijatém na Summitu Země v Riu de Janeiro „Agenda 21“ se spotřebě věnuje samostatná kapitola „Změna vzorců spotřeby“ s cílem „prostřednictvím změny životního stylu dosáhnout vyššího životního standardu“, který „méně závisí na konečných zdrojích Země je více v souladu s její ekologickou kapacitou“. To znamená např. snižování množství energie a materiálů potřebných na jednotku produkce, minimalizace odpadů, „pomáhání jednotlivcům a domácnostem rozhodovat se environmentálně šetrnějším způsobem při nákupu“, poskytování příkladů prostřednictvím tzv. zeleného nakupování pro veřejný sektor, environmentálně citlivější tvorbu cen, lepší informace a environmentální vzdělání. Prostřednictvím programů EVVO a EP je zapotřebí podpořit změnu vzorců spotřeby a tím ovlivnit i oblast výroby, např. směrem k využívání nových šetrných technologií.

Opatření 5.4.1 – Podporovat vzdělávání, výchovu, osvětu a poradenství propojené s dobrou praxí a inovacemi v místní a ekologicky šetrné spotřebě potravin („jídlo z blízka“) a dalších

komodit (energií, technologií a služeb) přispívající k udržitelnosti regionu (ekonomika, společnost, zdraví, příroda a krajina) – pro veřejnost, veřejné instituce, firmy, žáky, učitele, nepedagogické pracovníky škol, např. pracovníky školních jídelen.

Zodpovídá: MŽP, MPO, MZd, MZe

Spolupráce: MŠMT, CENIA

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených programů, počet podpořených osob vzděláváním

Úkol 5.4.1.1 – Zajistit efektivní propojení s Prioritami spotřebitelské politiky 2015–2020 a s opatřeními ve Státním programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Motivovat poskytovatele EVVO a EP k aktualizaci svých výukových programů ve smyslu zahrnutí tématu minimalizace negativních vlivů činností, produktů a služeb na životní prostředí (např. formou hodnocení spotřeby energií a na základě toho snížením energetické náročnosti činností i výroby produktů) a prosazování změny vzorců spotřeby, a to formou ulehčení orientace spotřebitele směrem k environmentálně šetrnějším produktům a službám.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MPO

Termín: průběžně

Indikátor: počet aktualizovaných programů

Úkol 5.4.1.2 – Podpořit motivující a inspirativní formy osvěty a vzdělávání – např. ilustrativní a atraktivní ICT nástroje (webové a mobilní aplikace), publikace, filmy, atraktivní vizualizace, simulační hry apod. v oblasti udržitelné spotřeby a výroby (např. nástroje představující koncepty jako ekologická stopa, uhlíková stopa, nutriční stopa).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: další ústřední správní úřady

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených programů

Opatření 5.4.2 – Realizovat mediální akce/kampaně zaměřené na popularizaci místních a regionálních značení a environmentálních značení výrobků a služeb a podporovat environmentální poradenství a vzdělávání v těchto oblastech se zaměřením na schopnost vyhodnocení významu těchto značek, např. „ekologické stopy“ (přepravní vzdálenost, spotřeba energie, recyklovatelnost apod.) či „posouzení životního cyklu“ (LCA) výrobku, etického a sociálního rozměru (např. fairtradový obchod).

Zodpovídá: MŽP, MPO

Spolupráce: MZe, MPSV, CENIA

Další spolupracující partneři: vzdělávací a poradenské instituce

Termín: průběžně

Indikátor: počet zrealizovaných mediálních akcí a podpořených poradenských a vzdělávacích projektů, počet proškolených osob a počet poskytnutých konzultací v ekoporadnách, průzkum mezi spotřebiteli

Úkol 5.4.2.1 – Podporovat kampaně zaměřené na ekoznačky a regionální značení se vztahem k životnímu prostředí.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: SFŽP

Termín: 2018 a dále průběžně
Indikátor: počet podpořených kampaní
Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí

Opatření 5.4.3 – Podporovat vzdělávání a poradenství pro výrobce a veřejnou správu zaměřené na prevenci vzniku a snižování množství odpadů a využívání recyklovaných materiálů při výrobě.

Zodpovídá: MŽP, MPO

Spolupráce: MZe

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů zaměřených na snížení množství produkce odpadů a využívání recyklovaných materiálů

Úkol 5.4.3.1 – Podporovat vzdělávání a poradenství pro výrobce a veřejnou správu zaměřené na prevenci vzniku a snižování množství odpadů a využívání recyklovaných materiálů při výrobě.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: SFŽP

Termín: 2018 a dále průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí

Opatření 5.4.4 – Podporovat vzdělávání a poradenství v oblasti šetrného provozu veřejných institucí a podporovat iniciativy na zavádění šetrného provozu např. do škol, veřejné správy, zdravotnických zařízení, zařízení sociálních služeb apod. a vytváření sbírek příkladů dobré praxe. Jedná se o využívání obnovitelných zdrojů, realizaci energeticky úsporných opatření, využívání šetrných forem dopravy, preferenci bioproduktů a potravin produkovaných šetrně k životnímu prostředí, předcházení vzniku odpadů a plýtvání potravinami, hospodaření s vodou a teplem v budovách apod.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZe, MPSV, MPO, MŠMT, MF

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet uskutečněných projektů týkajících se šetrného provozů institucí a jeho vzdělávacího využití

Úkol 5.4.4.1 – Zavést ukázkový šetrný provoz na MŽP a šířit zkušenosti a příklad dobré praxe mezi další úřady a instituce (např. školy, včetně vysokých, zdravotnická zařízení, zařízení sociálních služeb a další organizace zřizované veřejnou správou).

Zodpovídá: MŽP

Termín: průběžně

Indikátor: zavedený ukázkový provoz na MŽP, počet institucí s ekologicky šetrným provozem

Úkol 5.4.4.2 – V rámci ocenění ministra za EVVO a EP oceňovat příkladné chování veřejných institucí, včetně škol, při využívání obnovitelných zdrojů, realizaci energeticky úsporných opatření, využívání šetrných forem dopravy, ekologicky šetrných forem stravování, předcházení vzniku odpadů a plýtvání potravinami, hospodaření s vodou a

teplem v budovách apod.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: počet oceněných příkladů

Opatření 5.4.5 – Podporovat vzdělávání v oblasti vlivu zemědělské produkce na životní prostředí (půda, voda, vzduch, biodiverzita, zdraví krajiny, zdraví člověka).

Zodpovídá: MŽP, MZe, MZd

Spolupráce: vzdělávací a poradenské instituce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených vzdělávacích kurzů a akcí, počet podpořených osob vzděláváním

Úkol 5.4.5.1 – Podpořit informační kampaně NNO a dalších subjektů zaměřené na význam zdravé půdy, vody a biodiverzity pro život místních obyvatel.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZe, MZd

Termín: průběžně

Indikátor: počet a rozsah podpořených aktivit

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, Dotační program MŽP pro NNO

Další doporučení k cíli 5.4:

Podporovat a rozšířit možnosti pro uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy, podpořit implementaci seznamu pravidel environmentálních požadavků pro výběrová řízení a nakupování, publikovat příklady zrealizovaných výběrových řízení a nákupů dle těchto pravidel.

Cíl 5.5 – Obsahová téma – Klima v souvislostech

Existuje nabídka EVVO a EP umožňující, aby všechny významné cílové skupiny porozuměly příčinám změny klimatu a jejím negativním dopadům v ČR, Evropě a ve světě, měly povědomí a znalosti o mezinárodních jednáních o ochraně klimatu a kompetence pro osvojení a uskutečňování mitigačních (snížování emisí skleníkových plynů, zejména pak odklonem od využívání fosilních paliv) a adaptačních opatření (přizpůsobování se dopadům změny klimatu, zejména pak reakce na extrémní projevy počasí).

„Klima je obecným dobrem všech a pro všechny. Na globální úrovni jde o složitý systém, jenž v sobě propojuje mnoho pro lidský život podstatných podmínek. Existuje velmi silný vědecký konsenzus, který poukazuje na znepokojující oteplování klimatického systému (...) Klimatická změna je globálním problémem, který má vážné ekologické, sociální, ekonomické, distribuční a politické důsledky, a představuje pro lidstvo jednu z hlavních současných výzev.“ (Encyklika papeže Františka Laudato si’ – O péči o společný domov)

„Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší“ je klíčovým tématem Státní politiky životního

prostředí. Klimatická změna souvisí i se všemi dalšími jejími tématy: „ochrana přírody a krajiny“, „udržitelné využívání zdrojů“ a „bezpečné prostředí“ a je tak do značné míry integrující. Klimatická změna je přitom z pohledu dlouhodobého vývoje EVVO a EP (nejen v ČR) novým tématem, které se postupně objevuje až v posledních letech. V žádném případě není doposud integrální součástí chápání přírodních, sociálních a ekonomických podmínek života na Zemi a v současném světě, ani není v dostatečné míře zařazeno do vzdělávacího systému. Tím se téma a jeho pojetí v systému EVVO a EP výrazně liší od pohledu na starší a společensky akceptovaná témata, jakým je především ochrana přírody. Proto je zapotřebí zaměřit se na zahrnutí tématu do systému EVVO a EP, na úrovni a s naléhavostí, která odpovídá skutečnosti, že klimatická změna je považovaná za největší současnou globální hrozbu – a to prostřednictvím vhodného didaktického využití vědeckých poznatků, vypracování metodik a programů směřujících ke všem významným cílovým skupinám.

Opatření 5.5.1 – Podporovat vytváření, nabídku a dlouhodobou udržitelnost vzdělávacích programů a informačních zdrojů, které jsou potřebné k pochopení příčin a dopadů/projevů změny klimatu. Programy musí být vzhledem k specifikům (nové a zároveň naléhavé téma) připravovány ve spolupráci s příslušnými experty. Metody musí být adekvátně přizpůsobeny jednotlivým cílovým skupinám tak, aby pokryly celé jejich spektrum, celou populaci – děti, žáky a studenty, učitele a vzdělavatele, pracovníky veřejné správy včetně politické reprezentace, pracovníky médií, dospělou veřejnost a napomáhaly zároveň cílovým skupinám chápat a přijímat klimatickou změnu jako existující skutečnost.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MŠMT, další ministerstva

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených programů a informačních zdrojů

Úkol 5.5.1.1 – Podporovat vzdělávací programy a poradenství potřebné k pochopení příčin a projevů změny klimatu jako jmenovitý předmět podpory v rámci vyhlášených dotačních řízení v oblasti vzdělávání.

Zodpovídá: MŽP

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: počet podpořených projektů

Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO

Opatření 5.5.2 – Zajistit přístup veřejnosti a veřejné správy na celostátní, regionální a místní úrovni k dokumentům z probíhajících politických jednání směřujících k ochraně klimatu – podporovat vznik překladů, vysvětlujících publikací a expertní medializaci.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: další ministerstva

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet zpřístupněných dokumentů v češtině

Úkol 5.5.2.1 – Zpracovat a průběžně aktualizovat přehled dokumentů z probíhajících politických jednání směřujících k ochraně klimatu – podporovat vznik překladů a úpravu textů tak, aby byly srozumitelné veřejnosti a využitelné v rámci EVVO a EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: CENIA, vysoké školy

Termín: 2018 a dále průběžně

Indikátor: počet zpřístupněných dokumentů

Opatření 5.5.3 – Podporovat zapojení cílových skupin do národních i mezinárodních osvětových akcí a kampaní, které propojují místní snahy čelit globální hrozbě s obdobnými snahami po světě – například Hodina Země.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: další ministerstva

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet akcí se zapojením českých účastníků, počet českých účastníků

Úkol 5.5.3.1 – V rámci PR aktivit MŽP popularizovat klíčové národní a mezinárodní osvětové aktivity ke změně klimatu – např. Hodina Země.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: ČHMÚ, CENIA, další ministerstva

Termín: 2017 a dále průběžně

Indikátor: počet popularizačních akcí

Opatření 5.5.4 – Podporovat vzdělávací programy a osvětové kampaně zaměřené na zavádění mitigačních opatření, tedy opatření eliminujících emise skleníkových plynů (zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie, energetických úspor, čisté mobility, produkce potravin a prevence vzniku odpadů), dále pak opatření eliminující ostatní znečišťující látky (zejména u lokálních topenišť), vlivy různých kategorií zdrojů na kvalitu ovzduší, zdraví lidí a ekosystémy. Zajišťovat pro tyto aktivity dostupná aktuální data a informace (statistiky apod.).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZe, MPO, MD, další ministerstva

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených programů

Úkol 5.5.4.1 – Podporovat vzdělávací programy a poradenství zaměřené na mitigační opatření a opatření ke snížení znečišťujících látek, včetně vlivů různých kategorií zdrojů na kvalitu ovzduší.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MZe, MPO, MD, další ministerstva

Termín: 2017 a dále průběžně

<p><i>Indikátor: počet podpořených programů a projektů</i></p> <p><i>Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO</i></p>
<p><i>Úkol 5.5.4.2 – Více zaměřit zemědělské poradenství na vzdělávání v oblasti mimoprodukčních funkcí zemědělství a významu agroenvironmentálně-klimatických opatření Programu rozvoje venkova pro biodiverzitu a ekologickou stabilitu krajiny v souvislosti s klimatickou změnou.</i></p> <p><i>Zodpovídá: MZe</i></p> <p><i>Spolupráce: MŽP</i></p> <p><i>Termín: 2017 a dále průběžně</i></p> <p><i>Indikátor: fungující poradenská základna s dostatečným počtem akreditovaných poradců v oblasti zemědělství a ochrany přírody a krajiny</i></p>

Opatření 5.5.5 – Podporovat vzdělávací programy a osvětové kampaně zaměřené na zavádění adaptačních opatření v krajině i v zastavěném území, tedy opatření podporující přizpůsobení člověka projevům a dopadům změny klimatu podle Strategie přizpůsobení se změně klimatu v ČR (zejména v oblasti protipovodňových opatření a přípravy na suchá a horká období, zachytávání a využívání dešťové vody, noční chlazení a denní stínění, budování zelené infrastruktury v obcích, péče o zeleň v okolí budov apod.) Motivovat školy k začlenění těchto témat do ŠVP a k dialogu v rámci místa a regionu.

Zodpovídá: MŽP, MZe

Spolupráce: MPO, MD, další ministerstva

Další spolupracující partneři: VŠ, školy, vzdělávací instituce, neziskové organizace, kraje, obce

Termín: průběžně

Indikátor: počet podpořených programů

<p><i>Úkol 5.5.5.1 – Podporovat vzdělávací programy a poradenství zaměřené na adaptační opatření.</i></p> <p><i>Zodpovídá: MŽP</i></p> <p><i>Spolupráce: MZe, MPO, MD, další ministerstva</i></p> <p><i>Termín: 2017 a dále průběžně</i></p> <p><i>Indikátor: Počet podpořených programů a projektů</i></p> <p><i>Doporučený zdroj financování: Národní program Životní prostředí, dotační program MŽP pro NNO</i></p>
<p><i>Úkol 5.5.5.2 – Motivovat školy k začlenění adaptačních témat do ŠVP a k dialogu v rámci místa a regionu (např. s vlastníky půdy vhodné pro realizaci adaptačních opatření).</i></p> <p><i>Zodpovídá: MŽP, MŠMT, MZe</i></p> <p><i>Termín: 2017 a dále průběžně</i></p> <p><i>Indikátor: počet oslovených škol</i></p>

Další doporučení k cíli 5.5:

Zvláštní pozornost věnovat programům zaměřeným na dopady změny klimatu v ČR – jako jsou změny v našich ekosystémech, např. změny bilance vody v krajině, změny v rozšíření a v chování některých živočišných a rostlinných druhů. Systematicky jsou rozvíjeny vzdělávací a osvětové nástroje usnadňující jak dětem, tak dospělým vnímat a chápat na příkladu jednotlivých lidí, komunit či regionů dopady klimatické změny – výstavy, obrazové záznamy, publikace apod. Je představována resilience (odolnost) na úrovni komunit jako produktivní koncept zahrnující participativně projednaná (a tudíž široce přijímaná) mitigační i adaptační opatření na místní

úrovni a je rozvíjeno poradenství v této oblasti, tak aby bylo komunitám k dispozici. Je podporováno vytváření interaktivních nástrojů – např. simulačních her či e-learningu, které umožní cílovým skupinám připravit se na změny a situace v blízké budoucnosti.

Finanční zabezpečení plnění Státního programu EVVO a EP 2016–2025

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025 (SP EVVO a EP) je klíčovou národní strategií pro oblast EVVO a EP, jejíž realizace je spojena se zajištěním finančních a personálních kapacit v rámci ústředních správních orgánů.

Plnění opatření SP EVVO a EP bude probíhat prostřednictvím státního rozpočtu, výzev z národních fondů (zejména Státního fondu Životní prostředí), z fondů Evropské unie a dalších disponibilních fondů. Z hlediska státního rozpočtu budou SP EVVO a EP a jeho akční plány plněny v rámci rozpočtových kapitol jednotlivých resortů (zejména pak MŽP a MŠMT). U relevantních úkolů je předpokládán finanční zdroj přímo uveden.

Specifikace finančních zdrojů pro realizaci SP EVVO a EP:

- interní náklady orgánů státní správy (tzn. plnění v rámci agend pracovníků orgánů státní správy),
- rozpočtové prostředky na zajištění analýz a podpůrných opatření v rámci jednotlivých resortů (např. v případě MŽP se jedná o rozpočtové prostředky ve výši cca 2 mil. Kč ročně),
- dotační program MŽP pro NNO, který podporuje mj. i projekty EVVO a EP každoročně cca ve výši poloviny alokace daného programu (tzn. v roce 2016 ve výši cca 6,5 mil Kč),
- Státní fond Životního prostředí prostřednictvím Národního programu Životní prostředí – prioritní oblast Environmentální prevence (v roce 2016 se jedná o podporu ve výši 38 mil. Kč, předpokládá se neklesající trend pro následující roky),
- Operační program věda, výzkum, vzdělávání, popř. další operační programy s gescí MMR či MPSV,
- dotační program MŠMT pro NNO pracující s dětmi a mládeží.